

GİRNE
17-18 EKİM 2020

AKDENİZ 3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ

UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ ÖZET KİTABI

EDİTÖR

DR. ÖĞR. ÜYESİ ECE BURU

UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ ÖZET KİTABI

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020
GİRNE

EDİTÖR

DR. ÖĞR. ÜYESİ ECE BURU

UBAK YAYINEVİ®

(TC. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI YAYINEVİ RUHSAT NUMARASI : 2018/42945)
TÜRKİYE

akdenizkongresi@gmail.com

www.ubak.org.tr

[https:// www.akdenizkongre.org](https://www.akdenizkongre.org)

Bu kitabın tüm hakları UBAK Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden sorumludurlar.
UBAK Publications – 2020 ©

Yayın Tarihi: 25.10.2020

ISBN: 978-605-60737-5-5

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

17-18 EKİM 2020
GİRNE

DÜZENLEYEN KURUMLAR

UBAK Uluslararası Bilimler Akademisi Derneği

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Kongre Başkanı: Prof. Dr. Ergün Koca
Düzenleme Kurulu Başkanı: Dr. Nadire Kantarcıoğlu
Düzenleme Kurulu Üyesi: Aynurə Əliyeva
Düzenleme Kurulu Üyesi: Dr Gültekin Gürçay
Düzenleme Kurulu Üyesi: Dr. Leman Kuzu
Düzenleme Kurulu Üyesi: USE Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Euroasia Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Use Dergisi Editörlüğü
Düzenleme Kurulu Üyesi: Ubak Uluslararası Bilimler Akademisi Yayınevi Editörlüğü
Genel Koordinatör: Amaneh Manafidizaji

KATILAN ÜLKELER

Türkiye – Hindistan- Azerbaycan- Ukrayna- Pakistan- Gana

KONGRE DİLLERİ

TÜRKÇE (Tüm Lehçeleri) - İNGİLİZCE - RUSÇA - FARŞÇA - ÇİNCE - ARAPÇA

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Doç. Dr. Abbas GHAFFARI

Tebriiz Üniversitesi

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV

Ufa State Petroleum Technological
University

Prof. Dr. Ariz Avaz GOZALOV

Moskova Devlet Üniversitesi

Dr. Lale Sariye AKAN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Dr. Ahmet GÜMÜŞ

İstanbul Aydın Üniversitesi

Prof. Dr. Burcu Semin AKEL

Kültür Üniversitesi

Prof. Dr. Gulzar İBRAGİMOVA

Bakü Avrasya Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ

Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Doç. Dr. Dilorom HAMROEVA

Özbekistan Bilimler Akademisi

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Cihandar HASANHANOĞLU

Başkent Üniversitesi

Doç. Dr. Nurhan AYDIN

Kafkas Üniversitesi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA

K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge
Üniversitesi

Dr. Mehmet Fırat BARAN

Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Amina Salihi BAYERO

Yusuf Maitama Sule Üniversitesi

Dr. Mamatkuli Jurayev

Özbekistan Bilim Akademisi

Dr. Karligash BAYTANASOVA

Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Kalemkas KALİBAEVA

Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Baurcan BOTAKARAEV

Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi

Dr. Bouaraour Kamel

Ghardaia Üniversitesi

Dr. Ahmad Sharif FAKHEER

Ürdün Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Tüba KARAHİSAR

Uşak Üniversitesi

Doç Dr. Mehmet KAYA
Dicle Üniversitesi

Dosmukhamedov Atyrau Devlet
Üniversitesi

Prof Dr. Bülent KURTIŞOĞLU
Ardahan Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE
Cumhuriyet Üniversitesi

Doç Dr. Elif AKPINAR KÜLEKÇİ
Atatürk Üniversitesi

Dr. K.A. TLEUBERGENOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Sonali MALHOTRA
Delhi Balbahtri Academy

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Dr. Alia R. MASALİMOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN
Şırnak Üniversitesi

Prof. Muntazir MEHDI
Pakistan Language Academy

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Amanbay MOLDİBAEV
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Yaprak I. OZDEMİR
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ
Urumiye Üniversitesi

Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ
Munzur Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG
Wuhan Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Doç. Dr. Mine GÖZÜBÜYÜK TAMER
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Abdulsemet AYDIN
Dicle Üniversitesi

Prof. Dr. Ergün KOCA
Girne Amerikan Üniversitesi

Prof. Dr. Sibel SİLİCİ
Erciyes Üniversitesi

Doç. Dr. Işık SEZEN
Atatürk Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020- GİRNE

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020
GİRNE
KONGRE PROGRAMI

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020- GİRNE

KONGR PROGRAMI

NOT:

- Sunum süresi her bildiri için 15 dakikadır.
- Otuurm başkanı istediği zaman ara verebilir.
- Sunumlar skype üzerinden ve power point ile anlatılacaktır. Her oturum için SKYPE gurubu oluşturulacaktır. Sunum yapan katılımcı ekranın diğer katılımcılar ile paylaşacaktır.
- **(skype ile aradığımızda aşağıda sağ köşede iki tane üst üste kareden ekranı paylaş yapılacaktır.)**

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
18 EKİM 2020 – GİRNE

18 EKİM 2020

UBAK 1	UBAK 2	UBAK 3
OTURUM 1 10:00 - 13:00 OTURUM BAŞKANI: KHORRAM MANAFİDİZAJİ	OTURUM 1 10:00 - 13:00 OTURUM BAŞKANI: PROF. DR. ERGÜN KOCA	OTURUM 1 10:00 – 13:00 OTURUM BAŞKANI: ECE BURU
DOKTORA ADAYI HASAY CAHANGİROV Azerbaycan'da Organize Sanayi Bölgelerinin Organizasyonunda Türkiye Deneyiminin Uygulanması	ASLI YİĞİT DOÇ. DR. ALEV GİRLİ Otizm Spektrum Bozukluğu Tanısı Olan 0-12 Yaş Aralığındaki Çocukların Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Hazırlanmasında Ve Uygulanmasında Psiko Eğitimsel Profili (Pep-R) Ölçeği Kullanım Etkililiğinin İncelenmesi	MEHMET EMİN LAYIK Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 4 İç Hastalıkları Stajının Logic Model İle Değerlendirilmesi

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020- GİRNE

PHD CANDIDATE KHASAY JAHANGIROV The Role Of Industrial Parks In Providing Employment In Countries Around The World	DOS. ZİYAFƏT HÜSEYNOVA XX Əsr Azərbaycan Qəzəl Dilinin Saflaşdırılması: Şahin Fazilin Vətənpərvərlik Mövzulu Qəzəlləri Əsasında	ECE BURU Scapula'nın Gelişimi Ve Kemikleşme Anomalilerinin Klinik Prezentasyonları
DR. ÖĞR. ÜYESİ SELMİNAZ ADIGÜZEL Uluslararası Ticarete Stratejik İşbirliği	DR. ÖĞR. ÜYESİ FERDA ATLI Bir Kahraman Yaratma Süreci Ve Sevim Burak'ın Pencere'si	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ALİ GÖZÜKÜÇÜK Yabancı cisim Aspirasyonunda Sanal Bronkoskopi Ameliyat Endikasyonunu Etkiler mi?
DR. RECEP BÜLENT ŞENSES Varlık Vergisinin Kısa Analizi	PH.D IN PHILOLOGY MAHIRA HAJIYEVA Distorted Reflection of Reality. Satire in Utopia.	OP. DR. ALPER VARMAN D. Ö. Ü. NECATİ UZUN UZM. DR. MEHMET AKİF AKINCI Kronik Anal Fissür Hastalarında Psikiyatrik Belirtilerin Değerlendirilmesi
DR. YAVUZ ÖZEK Türkiye'de Sabit Sermaye Yatırımlarının Ekonomik Büyümeye Etkisi: Saklı Eşbütünlüşmeden Kanıtlar	DR. VENHAR KAPLAN PROF. DR. NECATİ CEMALOĞLU Öğretmenlerin Kişilik Özellikleri İle Örgütsel Bağlılıkları Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi	Ahmet Hakan Unlu Huseyin Bilgin Bilgic Serkan Bakirci Selin Hacilarlioglu Hasan Eren Tulin Karagenc Genetic And Antigenic Diversity In Theileria Annulata Populations After Sexual Recombination
MUHAMMAD SAMİULLAH KHAN DR. ÖĞR. ÜYESİ AYKUT ŞARKGÜNEŞİ Döviz Kuru, Ekonomik Büyüme, İmalat Oranı Ve Cari Açık İlişkisinin Yapısal Ekonomik Temeller Bağlamında Değerlendirilmesi: Pakistan Uygulaması	DR. VENHAR KAPLAN PROF. DR. NECATİ CEMALOĞLU Öğretmenlerin Kişilik Özelliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi	DR. ÖĞRETİM ÜYESİ CENK BALTA PROF. DR. YEKTA ALTEMUR KARAMUSTAFAOĞLU Primer Göğüs Duvar Tümörlerinde Sağ Kalım Ve Prognoz: Tek Merkez Deneyimi
ARŞ. GÖR. SELEN BAKIŞ PROF. DR. HAKAN KİTAPÇI Yeşil Reklamların Tüketici Satınalma Niyetine Etkisinde Tüketici Düşünce Tarzlarının Rolü	ZİYA KIVANÇ KIRAÇ Ulusun Kuruluşu Ve Değişen Paradigma	İREM ARSLAN EBRU TEZCAN ASKERİ ÇANKAYA MERYEM YAVUZ VAN GIERSBERGEN

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020- GİRNE

			Examining The Studies Of Nursing Students Related To Informatics: Literature Review
DR. ÖĞR. ÜYESİ İBRAHİM AYDIN DR. ÖĞR. ÜYESİ BULUT DÜLEK Covid-19 Pandemisinin Pazarlama Faaliyetleri Üzerindeki Etkileri	PROF. DR. ERGÜN KOCA PROF. DR. AYŞEN KOCA Kıbrıs Türk Ağzlarındaki Yansıma Sözcükler		MERYEM YAVUZ VAN GIERSBERGEN ÖZGÜR SİNAN DAYI BUSE OĞUZ ASKERİ ÇANKAYA Nursing Undergraduate Education: Student Profile 2016-2019
DR. ÖĞR. ÜYESİ İBRAHİM AYDIN DR. ÖĞR. ÜYESİ BULUT DÜLEK Telafi Paradoksu Kavramının Kuramsal Çerçeve İncelenmesi			DR. ÖĞRETİM ÜYESİ, ATİYE KARAKUL ARŞ. GÖREVLİSİ, PINAR DOĞAN Gazete Haberlerinde Epilepsi Ve Çocuk: Eleştirel Söylem Analizi
MAMTA KUMARI Legal Framwork For Online Payment In India			ARŞ. GÖREVLİSİ, PINAR DOĞAN DR. ÖĞRETİM ÜYESİ, ATİYE KARAKUL Preterm Ve Term Yenidoğanlarda Venöz Kan Alma İşlemi Sırasında Uygulanan Non-Farmakolojik Yöntemlerinin Ağrıya Etkisi İle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi
Mustafa ÖZYEŞİL The Investigation of Relationship between Financial Ratios and Firm's Stock Price Performance: A Research on Industrial Firms Listed in Borsa Istanbul – 30 Index			OP. DR. HALUK TÜMER 11 Primer Safra Kesesi Kansellerinin Retrospektif Analizi
BHUMIKA SHARMA MOHAMMED MUQTADIR DILSHAD ZARINE SHRADHANJALI PATRA Example of New Zealand vis-à-vis Legislative Framework for Covid-19 Management			HASAN GENÇOĞLU FÜSUN ERTEN Yeni Anksiyolitikler İçin Muhtemel Bir Hedef Olarak Metabotropik Glutamat Reseptörleri (mGluR)

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020- GİRNE

UBAK 1	UBAK 2	UBAK 3
OTURUM 2 14: 00 - 17: 00 OTURUM BAŞKANI: KHORRAM MANAFİDİZAJİ SERKAN AÇIKGÖZ DR. ÖĞR. ÜYESİ VEFALI ENSEROV Geleneksel Televizyondan Dijital Yayın Platformlarına Dönüşüm: Netflix Ve Blutv Örneği	OTURUM 2 14: 00 – 17 : 00 OTURUM BAŞKANI: DR. LEMAN KUZU GÜLHANIM KARAOĞLU Covid-19 Pandemisinin Panoptik Görünümü: Koruma Ve Kontrol İkilemi	OTURUM 2 14: 00 - 17: 00 OTURUM BAŞKANI: DOÇ. DR. SÜLEYMAN İNAN DOÇ.DR.SÜLEYMAN İNAN, DR.BERKAN ÇETİNKAYA, SELCAN SENGÜL BEKİR ÖZKAN Removal Of Co(II) And Ni(II) Ions From Aqueous Solution Using Cyanex 272 Impregnated Amberlite XAD-7 Resin
ZUHAL ERGÜN GÜLSEMİN MİSİRLİ Türk Tv Dizilerinde Kötü-Komik Karakterler Üzerine Eleştirel Bir İnceleme: Zümrüdüanka Dizisi Örneği	DR. ÖĞR. ÜYESİ TAHA EMRE ÇİFTÇİ Vergi Güvenlik Tedbiri Olarak Teminat Uygulaması	DOÇ. DR. SÜLEYMAN İNAN Separation Of Europium From Aqueous Solution Using Amorphous Cerium Phosphate
GÜLSEMİN MİSİRLİ ZUHAL ERGÜN Olağanüstü Dönemlerde Habercilik Ve Gazetecilik	DR. ÖĞR. ÜYESİ TAHA EMRE ÇİFTÇİ Türk Vergi Hukukunda Kanun Yolundan Vazgeçme Müessesesi	DR. SEMİH GÖRDÜK Suda Çözünür Özellik Gösteren Bakır(II) Ftalosiyanın Bileşiminin Sentezi Ve

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020- GİRNE

Etiği: İnternet Haber Sitelerinde Koronavirüs Haberlerinin Sunumu		Karakterizasyonu
AYŞEGÜL BEKMEZ Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Mezar Taşları Bir Mahalle Haziresi Üzerinden Değerlendirme	EZGİ METE KAYA DOÇ. DR. FİKRET RAMAZANOĞLU GÖNÜL AK İstanbul Büyükşehir Belediyesi Spor İstanbul Çalışanlarının Mutluluk Ve Sosyalleşme Düzeylerinin İncelenmesi	DR. SEMİH GÖRDÜK Mg(II) Ftalosiyanın Bileşiğinin Singlet Oksijen Üretim Kapasitesinin Araştırılması
PHD STUDENT ASMAR GOYUSHOVA Historical Studies In The Light Of Geographical Data. Eastern Anatolia: The Geography Of Urartu	ОЛЬГА БЫКОВА Образ Казахстана В Мемуарах У. Любович «Расскажу Вам О Казахстане»	KUTAY ÇİKOĞLU GÖKHAN SAĞLAM KUBİLAY KAAN BOLGÜN Proportional Filling Valve With Stepper Motor
ASSOC. PROF. PH.D. IN PHILOLOGY VUSALA AGHABAYLI Gender Aspects Of Culture	DOKTORANT AYTƏN HÜSEYNOVA PROFESSOR GÜLZAR İBRAHİMOVA Cənubi Qafqazda Geosiyasi Subyektlərin Regiona Təsiretmə Dərəcəsi: İran İslam Respublikası	ALPER KOÇYİĞİT Koç Testislerinin Üç Boyutlu Modellenmesi
MURAT BALCI Engelsiz Turizm Kapsamında Çanakkale Şehrinin Değerlendirilmesi	TOLGA KAAN BAHADIR Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) Girecek Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Umutsuzluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi	ARŞ. GÖR. MUHAMMED EMİN TOLU DR. ÖĞR. ÜYESİ DİLEK NUR ÖZEN PROF. DR. UĞUR KÖKLÜ Ejektörlü Bir Soğutma Sisteminin İki Farklı Soğutucu Akışkan İçin Termodinamik Analizi
EDA ERİŞ KIZGIN ARŞ. GÖR. AYŞEGÜL BEKMEZ Manisa'daki Osmanlı Dönemi Sıbyan Mekteplerine İşlev Ve Mimari Eksenli Bir Bakış	ÖZ. EĞT. UZM. PSİKOLOG EBRU UYLAŞ DOÇ. DR. ALEV GİRLİ Otizm Spektrum Bozukluğu Tanılı Çocuklar İçin Geliştirilen Zihin Okuma Becerileri Öğretimi Programının Etkililiğinin İncelenmesi	ZİR. MÜH. KÜBRA DUDU DEMİR DOÇ.DR. GÜLCAN TARLA Antalya İlinde Sera Alanlarında Yetiştirilen Aşılı Ve Aşısız Domateslerde Kök-Ur Nematodları (<i>Meloidogyne spp.</i>) Türlerinin Ve Uurlanma Düzeyinin Belirlenmesi

AKDENİZ ZİRVESİ
3. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
3. ULUSLARARASI UYGULAMALI BİLİMLER KONGRESİ
17-18 EKİM 2020- GİRNE

DR. ÖĞR. ÜYESİ, ASMAA YOUNIS Peygamberlerin İnsanlara Güven Yayma Yöntemi	MUMTAJ DR.RİTU SALARİA Legal Challenges Faced By The Woman: Indian Perspective	DOÇ. DR. GÜLCAN TARLA PROF. DR. ŞENER TARLA Türkiye’de <i>Coccinella septempunctata</i> (L.) (Coleoptera: Coccinellidae)’nın Larva Parazitoitinin Tespiti
MUHAMMMAD SULEMAN NASIR Principles Of A Successful Social Life, In The Light Of Islamic Teachings	MARTIN KUDWO AKOTEY Review Of Theories Of Social Power	PROF. DR. ŞEYDA ZORER ÇELEBİ DOÇ. DR. ZEHRA EKİN Farklı Olgunlaşma Dönemlerinde Hasat Edilen Dalı Darı (<i>Panicum Virgatum</i>) Çeşitlerinin Biyokütle Ve Yem Kalitesinin Belirlenmesi
		ZİRAAT MÜHENDİSİ RESUL MUT PROF. DR. CEVDET ŞEKER ÖĞR. GÖR. DR. HAMZA NEGİŞ Farklı Toprak İşleme Yöntemlerinin Toprağın Hacim Ağırlığı, Penetrasyon Direnci Ve Porozitesi Üzerine Etkisi

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	
BİLİM VE DANIŞMA KURULU	
KONGRE PROGRAMI	
İÇİNDEKİLER	
POSTER VE SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZET METİNLERİ	
Mehmet Emin Layık	
<i>VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 4 İÇ HASTALIKLARI STAJININ LOGIC MODEL İLE DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	1
Ali GÖZÜKÜÇÜK	
<i>YABANCI CİSİM ASPİRASYONUNDA SANAL BRONKOSKOPI AMELİYAT ENDİKASYONUNU ETKİLER Mİ?</i>	3
Alper Varman & Necati Uzun & Mehmet Akif Akıncı	
<i>KRONİK ANAL FİSSÜR HASTALARINDA PSİKİYATRİK BELİRTİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	5
Ahmet Hakan Unlu & Huseyin Bilgin Bilgic & Serkan Bakirci & Selin Hacilarlioglu & Hasan Eren & Tulin Karagenc	
<i>GENETIC AND ANTIGENIC DIVERSITY IN THEILERIA ANNULATA POPULATIONS AFTER SEXUAL RECOMBINATION</i>	7
Cenk BALTA & Yekta Altemur Karamustafaoğlu	
<i>PRİMER GÖĞÜS DUVAR TÜMÖRLERİNDE SAĞ KALIM VE PROGNOZ: TEK MERKEZ DENEYİMİ</i>	9
İrem ARSLAN & Ebru TEZCAN & Askeri ÇANKAYA & Meryem YAVUZ van GIERBERGEN	
<i>EXAMINING THE STUDIES OF NURSING STUDENTS RELATED TO INFORMATICS: LITERATURE REVIEW</i>	11
Meryem YAVUZ van GIERBERGEN & Özgür Sinan DAYI & Buse OĞUZ & Askeri ÇANKAYA	
<i>NURSING UNDERGRADUATE EDUCATION: STUDENT PROFILE 2016-2019</i>	13
Atiye KARAKUL & Pınar DOĞAN	
<i>GAZETE HABERLERİNDE EPİLEPSİ VE ÇOCUK: ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ</i>	15
Pınar DOĞAN & Atiye KARAKUL	
<i>PRETERM VE TERM YENİDOĞANLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA UYGULANAN NON-FARMAKOLOJİK YÖNTEMLERİNİN AĞRIYA ETKİSİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ</i>	17
Haluk TÜMER	
<i>11 PRİMER SAFRA KESESİ KANSERLERİNİN RETROSPEKTİF ANALİZİ</i>	18
Hasan GENÇOĞLU & Füsun ERTEN	
<i>COVID-19 HASTALIĞININ TERAPÖTİK YÖNETİMİNDE ÇİNKONUN MOLEKÜLER ROLÜ</i>	19
Hasan GENÇOĞLU & Füsun ERTEN	
<i>YENİ ANKSİYOLİTİKLER İÇİN MUHTEMEL BİR HEDEF OLARAK METABOTROPİK GLUTAMAT RESEPTÖRLERİ (MGLUR)</i>	20
Can Sevinç & Özge Timur & Murat Furkan Vural	
<i>NADİR BİR OLGU: TÜBULOİNERSTİSYEL NEFRİT VE ÜVEİT SENDROMU</i>	21
Süleyman İNAN & Berkan ÇETİNKAYA & Selcan SENGÜL & Bekir ÖZKAN	
<i>REMOVAL OF CO(II) AND NI(II) IONS FROM AQUEOUS SOLUTION USING CYANEX 272 IMPREGNATED AMBERLITE XAD-7 RESIN</i>	22
Süleyman İnan	
<i>SEPARATION OF EUROPIUM FROM AQUEOUS SOLUTION USING AMORPHOUS CERIUM PHOSPHATE</i>	24
Semih Gördük	
<i>SUDA ÇÖZÜNÜR ÖZELLİK GÖSTEREN BAKIR(II) FTALOSİYANİN BİLEŞİĞİNİN SENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU</i>	25

Semih Gördük	
<i>Mg(II) FTALOSİYANİN BİLEŞİĞİNİN SİNGLET OKSİJEN ÜRETİM KAPASİTESİNİN ARAŞTIRILMASI</i>	27
Kutay Çikoğlu & Gökhan Sağlam & Kubilay Kaan Bolgün	
<i>PROPORTIONAL FILLING VALVE WITH STEPPER MOTOR</i>	29
Alper KOÇYİĞİT	
<i>KOÇ TESTİSLERİNİN ÜÇ BOYUTLU MODELLENMESİ</i>	31
Muhammed Emin Tolu & Dilek Nur Özen & Uğur Köklü	
<i>EJEKTÖRLÜ BİR SOĞUTMA SİSTEMİNİN İKİ FARKLI SOĞUTUCU AKIŞKAN İÇİN TERMODİNAMİK ANALİZİ</i>	33
Gülcan TARLA & Şener TARLA	
<i>TÜRKİYE'DE Coccinella septempunctata (L.) (COLEOPTERA: COCCINELLIDAE) 'NIN LARVA PARAZİTOİTİNİN TESPİTİ</i>	35
Kübra Dudu DEMİR & Gülcan TARLA	
<i>ANTALYA İLİNDE SERA ALANLARINDA YETİŞTİRİLEN AŞILI VE AŞISIZ DOMATESLERDE KÖK-UR NEMATODLARI (Meloidogyne spp.) TÜRLERİNİN VE URLANMA DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ</i>	38
Şeyda ZORER ÇELEBİ & Zehra EKİN	
<i>FARKLI OLGUNLAŞMA DÖNEMLERİNDE HASAT EDİLEN DALLI DARI (PANICUM VIRGATUM) ÇEŞİTLERİNİN BİYOKÜTLE VE YEM KALİTESİNİN BELİRLENMESİ</i>	41
Resul MUT & Cevdet ŞEKER & Hamza NEGİŞ	
<i>FARKLI TOPRAK İŞLEME YÖNTEMLERİNİN TOPRAĞIN HACİM AĞIRLIĞI, PENETRASYON DİRENCİ VE POROZİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ</i>	43

GİRNE
17-18 EKİM 2020

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ DÖNEM 4 İÇ HASTALIKLARI STAJININ LOGIC MODEL İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Mehmet Emin Layık

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-4055-3983>

GİRİŞ

Program değerlendirme (PD) eğitim programının izlenmesi, niteliği ve etkinliğinin artırılması amacıyla tasarımı, uygulaması ve sonuçlarına ilişkin bilgilerin sistematik olarak toplanması ve analiz edilmesi sürecidir. Logic (mantık) modelinde programın unsurları (Girdiler, Etkinlikler, Ürünler ve Çıktılar) arasındaki ilişkiler tanımlanır ve PD için önem arz eden sonuçların ortaya konması sağlanır.¹

AMAÇ

Bu çalışmada dönem 4 iç hastalıkları staj programının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Sonuç olarak İç hastalıkları stajının etkinliğini izleyecek bir model oluşturulacak ve her yıl zorunlu olarak uygulanmaya devam edecek olan staj programının etkinliğini bu model üzerinden değerlendirilmeye devam edecektir.

YÖNTEM

Çalışmada Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi İç hastalıkları staj eğitimi Logic modelinin basamakları takip edilerek incelenmiştir. Her bir basamak için çeşitli değerlendirme yöntemleri (ders kitapçığı incelemesi, öğrenci işleri kayıtları, Tıp Eğitimi AD kayıtları, yüz yüze görüşme vb.) kullanılmıştır. Elde edilen veriler ilgili basamaklara yerleştirilmiş ve rapor olarak sunulmuştur.

BULGULAR

Staj programının amaç ve hedeflerinin ders kitapçığında belirtildiği gözlenmiştir. Girdiler incelendiğinde bütçe belirlenememiş, eğitim için ayrılan günün 50 gün, 360 saat olduğu bulunmuştur. Klinik içinde 1 derslik ve 1 kütüphanenin olduğu, ayrıyeten hasta başı eğitimlerin yapılabileceği 80 servis yatağı, 15 yoğun bakım yatağı ve 14 poliklinik odasının bulunduğu görülmüştür. Eğitimci olarak 9 öğretim üyesinin ve 29 araştırma görevlisi doktorun bulunduğu tespit edilmiştir. Aktiviteler olarak eğitim programının Ulusal Çekirdek Eğitim Programına (UÇEP) göre hazırlandığı, konuların belirtke tablolarının hazırlandığı, her yıl eğitim programının Tıp Eğitimi AD ile koordineli olarak revize edildiği ve geri bildirim formlarının oluşturulduğu tespit edilmiştir. Ürünlerde ise 136 saat teorik ders yapıldığı, 40 saat temel hekimlik beceri eğitiminin verildiği, 58 saat olgu temelli eğitimin verildiği ve 90

¹ Turan M, Program Değerlendirmede Logic Model Kullanımı: Türkiye Klinikleri J Med Educ-Special Topics 2017;2(1):27-30

saat servis vizit ve poliklinik eğitiminin verildiği tespit edilmiştir. Öğrenci için 36 saat serbest çalışma zamanının olduğu ve 1 kuramsal sınav, 1 OSCE sınavının yapıldığı görülmüştür. Kısa dönem çıktılara bakıldığında ise sınav sonuç/ analiz raporunun ve geri bildirim raporunun hazırlandığı görülmüştür.

SONUÇ

Stajın yetersiz öğretim üyesi ve klinik ortama rağmen UÇEP e uygun şekilde yapılmaya çalışıldığı, geri bildirimler ve analiz yöntemleri ile programın denetlendiği sonucuna varılmıştır. Devamında döngüsel olarak her yıl yapılmaya devam edecek PD faaliyetinin, programdan daha fazla memnuniyet sağlayıp daha yeterli mezunlar verdirilmesini sağlayacağı aşikardır.

Anahtar Kelimeler: Program Değerlendirme, Tıp Eğitimi, Logic Model

YABANCI CİSİM ASPİRASYONUNDA SANAL BRONKOSKOPİ AMELİYAT ENDİKASYONUNU ETKİLER Mİ?

Dr. Öğretim Üyesi Ali GÖZÜKÜÇÜK

Doğuş Üniversitesi
Hisarintercontinental Hospital
00 00-0002-4714-0727

Giriş:

Yabancı cisim aspirasyonu çocuklarda sık görülen bir morbidite ve mortalite nedenidir. Sanal bronkoskopi, konvansiyonel direk grafilerde gözden kaçan (radyopak olmayan) yabancı cisimleri tespit etmede yararlı bir araştırma tekniğidir.

Amaç: Yabancı cisim aspirasyonu şüphesi olan hastaların klinik profilini incelemek ve sanal bronkoskopi yöntemi yapark yabancı cisim aspirasyonunun tanı ve daha hızlı yönetimindeki değişen eğilimleri değerlendirmektir. Çocukların gereksiz ameliyat olmalarını engellemektir

Materyal ve Metod: Mayıs 2018'den Eylül 2020'ye kadar yabancı cisim aspirasyonu şüphesi ile başvuran hastaların tıbbi kayıtları gözden geçirildi. Hastane kayıtlarından detaylı bir anamnez, fizik muayene, akciğer grafisi, sanal bronkoskopi, rijit ve fleksibl bronkoskopi bulguları değerlendirildi. Bu çalışmada, sanal bronkoskopide yabancı cisim şüphesi olan hastaların rijit ya da fleksibl bronkoskopi ile kıyaslanması amaçlandı. 21 olguda ortalama başvuru yaş grubunun 5,1 yıl, erkek / kadın oranının 10/11 olduğunu gördük. Bronkoskopi yapılan 11 hastanın ortalama yaşı 3,3 yıldır. Değişik organik materyallerin aspire edildiği hastalarda en sık aspire elden materyal fıstık parçasıydı. Sağ ana bronş en sık yerleşim yeri idi. Hırıltı en yaygın başvuru nedeni idi.

Tartışma ve Sonuç: Sanal bronkoskopide yabancı cisim şüphesi tarif edilen 11 hastaya rijit ve fleksibl bronkoskopide de yabancı cisim tanısı konuldu. Sanal bronkoskopi ile yabancı cisim tanısı almayan diğer hastaların takibinde ise bir sorunla karşılaşılmadı. Sanal bronkoskopi, yüksek duyarlılığı nedeniyle yabancı cisim varlığı veya yokluğu konusunda şimdilik en duyarlı görüntüleme yöntemidir. Gereksiz genel anestezi ve bronkoskopilere de engel olmuş olur. Dolayısıyla mortalite ve morbiditede de azalmaya neden olur.

Anahtar kelime: Yabancı cisim, Sanal bronkoskopi, Bronkoskopi

Does Virtual Bronchoscopy Affect the Surgical Indication in Foreign Body Aspiration?

Introduction: Foreign body aspiration is a common cause of morbidity and mortality in children. Virtual bronchoscopy is a useful research technique for detecting (non-radiopaque) foreign bodies that are missed on conventional direct radiographs.

Objective: To examine the clinical profile of patients with suspected foreign body aspiration and to evaluate the changing trends in the diagnosis and faster management of foreign body aspiration using virtual bronchoscopy. It prevents children from having unnecessary surgery.

Materials and Methods: Medical records of patients who presented with suspected foreign body aspiration from May 2018 to September 2020 were reviewed. A detailed history, physical examination, chest radiography, virtual bronchoscopy, rigid and flexible bronchoscopy findings were evaluated from the hospital records. In this study, it was aimed to compare patients with suspected foreign body in virtual bronchoscopy with rigid or flexible bronchoscopy. In 21 cases, we found that the average age group at presentation was 5.1 years, and the male / female ratio was 10/11. The mean age of 11 patients who underwent bronchoscopy was 3.3 years. The most common aspirated material in patients in whom various organic materials were aspirated was a piece of peanut. Right main bronchus was the most common location. Wheezing was the most common reason for referral.

Discussion and Conclusion: Eleven patients with suspected foreign body in virtual bronchoscopy were diagnosed with foreign body in rigid and flexible bronchoscopy. No problem was encountered in the follow-up of other patients who were not diagnosed with foreign bodies by virtual bronchoscopy. Virtual bronchoscopy is currently the most sensitive imaging method for the presence or absence of foreign bodies due to its high sensitivity. It also prevents unnecessary general anesthesia and bronchoscopies. Therefore, it causes a decrease in mortality and morbidity.

Keywords: Foreign body, Virtual bronchoscopy, Bronchoscopy

GİRNE
17-18 EKİM 2020

KRONİK ANAL FİSSÜR HASTALARINDA PSİKİYATRİK BELİRTİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Op. Dr. Alper Varman

Dr. Ali Kemal Belviranlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği

ORCID ID: 0000-0002-1918-5143

D. Ö. Ü. Necati Uzun

Necmettin Erbakan Üniversitesi meram Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları

ORCID ID: 0000-0003-3381-2331

Uzm. Dr. Mehmet Akif Akıncı

Dr. Ali Kemal Belviranlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları

ORCID ID: 0000-0002-6436-4394

ÖZET

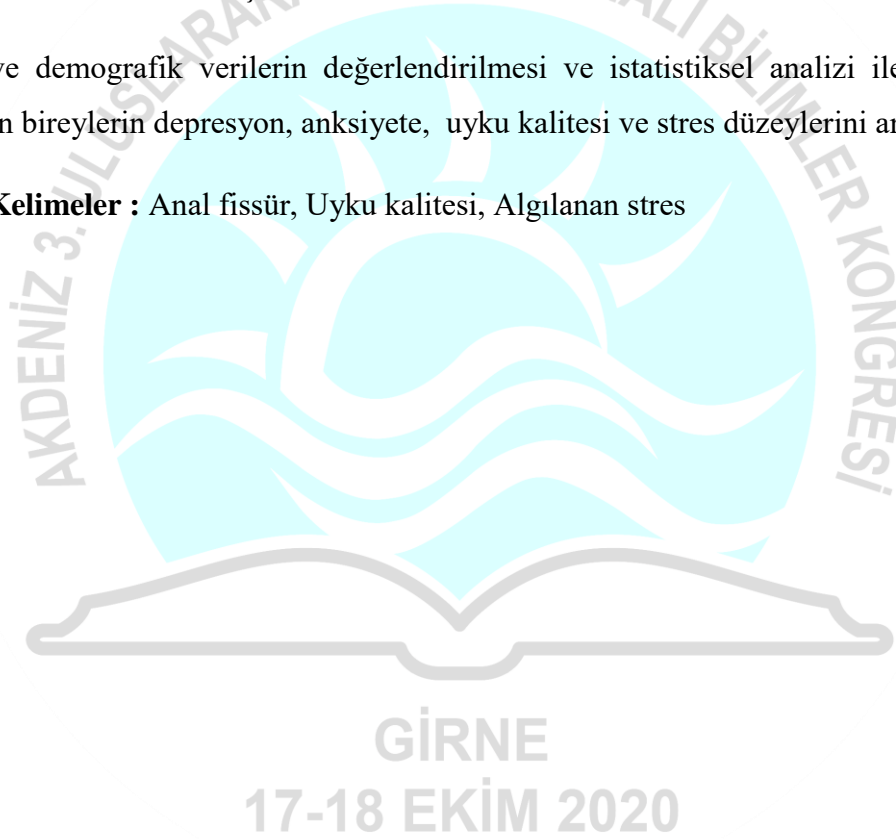
Anal fissür toplumda yaklaşık %6-7 düzeyinde görülen bir hastalıktır. Etiyolojisinde travma, katı sert dışkılama, ishal veya anal ilişki bulunabilir. Şiddetli ağrı ve/veya kanama semptomları ile karakterizedir. Hastalar ağrıyı yırtılma veya cam kesici şeklinde tarif etmektedir. Akut ve kronik formu vardır. 8 haftadan uzun süren vakalar kronik anal fissür olarak adlandırılır. Tedavisinde altın standart lateral internal sfinkterotomidir ancak cerrahi sonrası fekal inkontinans gelişebileceğinden öncelikle medikal tedavi önerilmektedir. Kronik anal fissürün medikal tedavisinde topikal nitrogliserin içerikli kremlerle internal anal sfinkter tonusunu düşürerek kan akışını sağlamak ve dışkı kıvamını yumuşatarak sfinkter spazmı ve yeniden yırtılma kısır döngüsünü kırmak amaçlanır. Kronik anal fissürün her kronik hastalık gibi yaşam kalitesini düşüreceği, anksiyete ve depresyon ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Literatürde kronik anal fissür ile yaşam kalitesi, anksiyete ve depresyon ilişkisini inceleyen çok az sayıda çalışma mevcuttur. Arısoy ve arkadaşlarının 20 kronik anal fissürü olan hastada yaptıkları bir araştırmada bu hastaların yüksek anksiyete ve depresyon belirtileri gösterdiğini, bu belirtilerin hastaların yaşam kalitesini etkilediğini bildirmiştir. Bu konuda yapılan diğer bir araştırmada ise kronik anal fissürün uyku kalitesini bozarak yaşam kalitesini etkilediği gösterilmiştir. Kronik ve ağrı ile seyreden bu hastalığın bireyde oluşturduğu psikiyatrik belirtilerin saptanması hastaların yaşam kalitesine ve tedaviye

olan uyumlarını artıracaktır. Bu bağlamda araştırmamızın literatürde önemli bir boşluğu dolduracağını düşünmekteyiz.

Haziran ile Eylül 2020 tarihleri arasında Dr. Ali Kemal Belviranlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi Genel Cerrahi polikliniğine başvuran, anamnez ve fizik muayene sonucunda kronik anal fissür tanısı koyulan 35 hasta çalışma grubu olarak dahil edildi. Ayrıca anal fissürü olmayan, kronik herhangi bir fiziksel veya ruhsal rahatsızlığı olmayan dahil edilme ve dışlama kriterlerini karşılayan 35 katılımcı kontrol grubu olarak dahil edilmiştir. Hastalardan ve kontrol grubundan sosyodemografik veri formu, beck depresyon ölçeği, pittsburg uyku kalite ölçeği, erişkin durumluk anksiyete ölçeği, algılanan stres ölçeği ve kısa form-36 doldurmaları istenmiştir.

Ölçekler ve demografik verilerin değerlendirilmesi ve istatistiksel analizi ile kronik anal fissürü olan bireylerin depresyon, anksiyete, uyku kalitesi ve stres düzeylerini araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Anal fissür, Uyku kalitesi, Algılanan stres

GENETIC AND ANTIGENIC DIVERSITY IN *THEILERIA ANNULATA* POPULATIONS AFTER SEXUAL RECOMBINATION**Ahmet Hakan Unlu**Van Yuzuncu Yil University
orcid.org/0000-0003-3441-8504**Huseyin Bilgin Bilgic**Aydin Adnan Menderes University
orcid.org/0000-0002-9510-259X**Serkan Bakirci**Aydin Adnan Menderes University
orcid.org/0000-0002-6033-2205**Selin Hacilarlioglu**Aydin Adnan Menderes University
orcid.org/0000-0001-7050-902X**Hasan Eren**Aydin Adnan Menderes University
orcid.org/0000-0001-8587-9760**Tulin Karagenc**Aydin Adnan Menderes University
orcid.org/0000-0002-5843-1730**ABSTRACT**

Tropical theileriosis caused by the tick transmitted protozoa parasite *Theileria annulata* is an economically important disease of cattle in many developing countries. The genetic and antigenic diversity within and between field parasite populations is an important epidemiological parameter that needs to be investigated and quantified for the development and deployment of novel control strategies. The effective role of recombination for generating genetic and antigenic diversity in natural parasite populations has been proposed. These recombined and genetically diverse parasite populations can give rise to new risk factors, such as drug resistance, reduced vaccine protection, occurrence of highly pathogenic isolates. Previous data indicated that genetic and antigenic diversity in *T. annulata* populations vary

not only between different geographical regions but also within a single host and this polymorphism is presumed to be due to the high level of genetic exchange occurring in parasite populations. The occurrence of a sexual cycle has been confirmed in a closely related orthologue parasite, *T. parva*, however in *T. annulata*, an evidence for the occurrence of mating has come from population genetic studies and no experimental data is available yet regarding to the role of recombination after transmission of *T. annulata* to ticks. The completed genome sequence of *T. annulata* provided an opportunity to develop genetic markers for population genetic studies and also enabled the identification of new antigens. In this study, a panel of 23 micro and minisatellite markers were used to identify, characterise and analyse two different clonal and nonclonal *T.annulata* isolates after recombination. We have measured the frequency of recombination in *T. annulata* isolates for each of four chromosomes. We have also investigated effect of recombination on antigenic diversity. The analysis using polymorphic markers demonstrated the existence of genetic exchange between *T. annulata* isolates and this evident recombination was experimentally shown for the first time. The highest level of recombination was found to be located on the fourth chromosome. However, there was no correlation between recombination rate and chromosomal length. It should be pointed out that none of the recombined populations detected in the present study showed a detectable level of antigenic diversity. This study was financially supported by TUBITAK-1110718.

Key Words: Population Genetics, Sexual Recombination, *Theileria annulata*

GİRNE
17-18 EKİM 2020

PRİMER GÖĞÜS DUVAR TÜRÖRLERİNDE SAĞ KALIM VE PROGNOZ: TEK MERKEZ DENEYİMİ

Dr. Öğretim Üyesi Cenk BALTA

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi

ORCID ID: 0000-0002-4073-8101

Prof. Dr. Yekta Altemur Karamustafaoğlu

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi

ORCID ID: 0000-0002-5491-1219

ÖZET

Giriş: Primer göğüs duvarı tümörleri, tüm tümörlerin %2 'sini, toraks tümörlerinin %5'ini oluşturur. %60-70 oranında malign karakterlidirler. Radyolojik olarak primer- metastatik göğüs duvarı tümörü ve benign- benign tümör ayırımını yapmak zordur. Çalışmamızda göğüs duvarı tümörlerinin tanı, tedavi ve prognozunda kendi merkez deneyimimizi paylaşmayı amaçladık.

Yöntem: 01.03.2007 ile 01.04.2016 tarihleri arasında primer göğüs duvarı tümörü nedeniyle opere edilen hastalar çalışmaya dahil edildi. Hastaların demografik bilgileri, semptomları, yapılan operasyon çeşidi, tümör tipi, hastanede yatış süreleri, oluşan komplikasyonlar ve nüks oranları retrospektif olarak değerlendirildi.

Bulgular: Ortalama yaşları 50,7 (14-86) olan 10 erkek, 9 kadın olgu mevcuttu. Semptomlar, 10 olguda (%52,6) şişlik, beş (%26,3) olguda ağrı, 3 olguda (%15,8) ağrı ve şişlik iken bir olgu asemptomatikti. Tümör 3 olguda (%15,7) kemik, 16 (%84,3) olguda yumuşak doku kaynaklıydı. Tüm olgulara makroskopik cerrahi sınır tümör negatif olacak şekilde geniş rezeksiyon uygulandı. Opere edilen olguların 6 (% 32)'sı benign ve 13 (%68)'ü malign olarak saptandı. Hastanede yatış süresi ortalama 11,4 (5-30) gündü. Dört olguda yelken göğüs, 1 olguda yara yeri enfeksiyonu ve bir olguda plörezi şeklinde toplam altı (%32) olguda postoperatif komplikasyon geliştiği izlendi. Rezeksiyon yapılan 10 (%52) olguya göğüs duvarı stabilizasyonunu sağlamak amacıyla rekonstrüksiyon uygulandı. Bunların beşinde

otolog greftler kullanılırken; 5'inde sentetik greftler kullanıldı. Malign olgularda ortalama sağ kalım 47 ay (3-107 ay), benign olgularda 57 ay (6-144 ay) olarak hesaplandı. Takipler esnasında 5 olguda (%26,3) nüks gelişti.

Sonuç: Primer göğüs duvarı tümörlerinde tümörün lokal kontrolü ve sağ kalım yapılacak rezeksiyonun genişliğine ve tümörün tipine bağlıdır. Hastalar nüks açısından yakın takip edilmelidir. Rezeksiyon cerrahi sınırlarda şüphe olması halinde cerrahi veya adjuvan onkolojik tedavilerin tümör tipine ve olgunun fonksiyonel performansına göre yeniden değerlendirilmesinin fayda sağlayacağı görüşüdeyiz.

Anahtar Kelimeler: Primer göğüs duvar tümörü, cerrahi tedavi yöntemi, rekonstrüksiyon.

**EXAMINING THE STUDIES OF NURSING STUDENTS RELATED TO
INFORMATICS: LITERATURE REVIEW****İrem ARSLAN**

Ege Üniversitesi

irem510532@gmail.com

Ebru TEZCAN

Ege Üniversitesi

ebuberen16@gmail.com

Askeri ÇANKAYA

Ege Üniversitesi

askeri.cankaya@ege.edu.tr- ORCID ID 0000-0002-1637-3106

Meryem YAVUZ van GIERSBERGEN

Ege Üniversitesi

meryem.yavuz@ege.edu.tr - ORCID ID 0000-0002-8661-0066

ABSTRACT

Aim: The aim of this study was to evaluate the work of the nursing students related to informatics in Turkey.

Materials and Methods

Type of Study: Descriptive retrospective article review.

Place and Time of Study: The study was conducted online survey from December 2019-January 2020.

The Population and Sample of the Study: A total of 1,100 studies were found in the internet search with the keywords "nursing", "student", and "informatics". Made views can be reached as a result of being able to carry the full text research a examined 15 studies met the inclusion criteria. A total of 15 studies including 12 studies and 3 papers made up the sample of the study.

Data Collection: The databases of "Google Akademik" and "Turkish National Thesis Center" were searched with the specified keywords. The studies that appeared in the search engine were examined one by one in terms of being accessible, having the feature of being a full text, and conforming to the research criteria. Suitable the research necessary investigations with the 10-point data collection form developed by the researchers conducted a rake to excel was transferred to the program. The data collection period for one study took a minimum of 25 minutes and a maximum of 50 minutes.

Data Evaluation: The data were first encoded in the Excel file. Then SPSS for Windows 22, with my analysis was performed. Number, percentage were used in data analysis

Results: The achievable 1100 study n s %1.36 k investigation showed that Riterna the move. O habituation of 33.3% ' ü nude 2017 Average 3.2667 ± 0.5 was made with 4743 researchers universe mean s of 274.1429 ± 67.09202 person, sample mean s of 168.0000 ± 31.97142 is comprised of people seen. It was observed that 66.7% of the studies used the scale, 33.3% the questionnaire, and 40.0% of the studies were conducted in Istanbul. It was seen that 60.0 % of the studies were carried out in the Marmara Region and 20.0 % in the Black Sea Region. In the studies, it is seen that the scale consisting of the use of information technologies, the Internet addiction scale, the "Use of Information Communication Technologies in Nursing and Informatics in Nursing" questions created by Zayim , Akcan and Metreş (2006) are used.

Conclusion: It is thought that the candidates who will start the nursing profession have a positive opinion about the necessity of using computers in the clinic and their awareness about the importance of computer and information technologies in patient care will contribute to the nursing profession and the content of education programs. As a result of the examinations, it was seen that the nursing students needed studies on their situation regarding informatics. More work is recommended in this area.

Keywords: Nursing, nursing student, informatic

GİRNE
17-18 EKİM 2020

NURSING UNDERGRADUATE EDUCATION: STUDENT PROFILE 2016-2019**Meryem YAVUZ van GIERBERGEN**

Ege Üniversitesi

ORCID ID 0000-0002-8661-0066

Özgür Sinan DAYI

Ege Üniversitesi

Buse OĞUZ

Ege Üniversitesi

Askeri ÇANKAYA

Ege Üniversitesi

ORCID ID 0000-0002-1637-3106

ABSTRACT

Aim: This study aimed to evaluate the data related to nursing license in Turkey.

Materials and Methods

Type of Study: Descriptive retrospective web page (<https://yokatlas.yok.gov.tr/>) review.

Place and Time of the Study: The study was conducted online between January 2020 and February 2020.

The Population and Sample of the Study: The data of 127 universities, including 90 state universities and 37 private universities, were obtained in the search for Nursing and Health Services, Nursing (Faculty), Nursing (College) in the database of the Higher Education Program Atlas on the internet. Since the data of all universities were reached in the study, our sample included the universe.

Data Collection: It was scanned from the database of "Higher Education Program Atlas" (<https://yokatlas.yok.gov.tr/>) with the specified keywords . The universities were reached by entering the Nursing keyword from the Select Undergraduate Program section of the search engine. All data for Higher Education Input Indicators 2016, 2017, 2018, 2019 were transferred to IBM SPSS Statistics 22.0 program. The data collection period for a university took a minimum of 15 minutes and a maximum of 25 minutes.

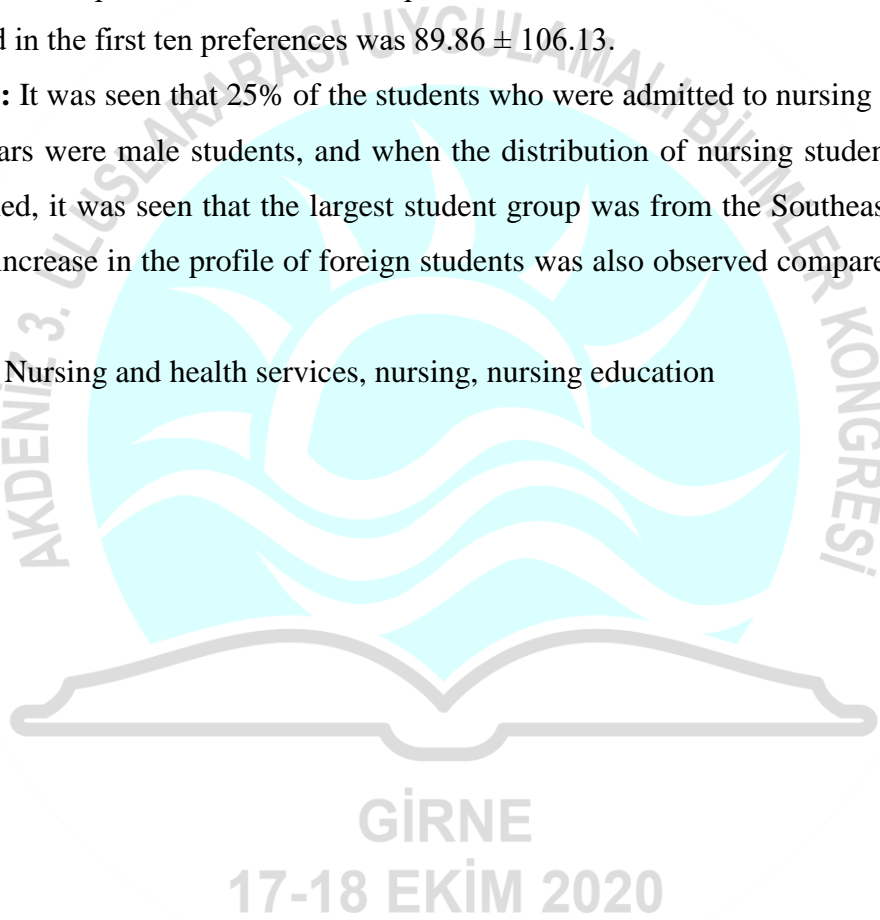
Data Evaluation: Data were coded and analyzed in IBM SPSS Statistics 22.0 program. Number, percentage, and mean chi-square were used to analyze the data.

Results: Data from 90 state universities and 37 private universities with undergraduate nursing programs were analyzed. Data from 2016-2019 were analyzed. In the last four years, 37197 female and 12954 male students have been enrolled in nursing undergraduate programs. 1291 students have been placed from the top-of-school quota. Looking at the

geographical regions where the settlers come from, 1,0244 students from the Southeastern Anatolia Region, 9590 students from the Marmara Region, 7323 from the Central Anatolia Region, 5130 from the Black Sea Region, 4987 from the Aegean Region and 4860 from the Eastern Anatolia Region. Considering the number of students enrolled in the nursing undergraduate program, the total number of enrolled students is 185936 students, 133728 female students and 55399 male students. The number of foreign students is 1771. When the average number of preferences placed in the program was examined, it was seen that the average of the students who were placed in the first preference was 20.96 ± 21.30 , the average of those who were placed in the first three preferences was 44.17 ± 35.37 , and the average of those settled in the first ten preferences was 89.86 ± 106.13 .

Conclusion: It was seen that 25% of the students who were admitted to nursing schools in the last four years were male students, and when the distribution of nursing students by regions was examined, it was seen that the largest student group was from the Southeastern Anatolia region. An increase in the profile of foreign students was also observed compared to previous years.

Keywords: Nursing and health services, nursing, nursing education

GAZETE HABERLERİNDE EPİLEPSİ VE ÇOCUK: ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ

Dr. Öğretim Üyesi, Atiye KARAKUL

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

0000-0001-6580-9976

Arş. Görevlisi, Pınar DOĞAN

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

0000-0002-6943-5972

ÖZET

Giriş: Epilepsi, ve diğer kronik hastalıklar hem çocuk hem de bakım vericilerin olumsuz durumlar ile karşı karşıya kalmasına neden olabilmektedir. Birçok kronik hastalık yazılı basında farklı boyutlarda ele alınmaktadır.

Amaç: Bu söylem analizinin amacı, Epilepsili basında yer alma durumlarının eleştirel olarak incelenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte söylem analiz çalışmasıdır. Türkiye'de online olarak yayınlanan ve tirajı en yüksek olan dört gazetede, 01.01.2010-24.09.2020 tarihleri arasında epilepsi ile ilgili haberler incelenmiştir. Çalışmanın evrenini, “epilepsi, çocuk” anahtar kelimesiyle gazete haberlerinde aranan 3650 gün/gazetedir. Örneklemedeki dört gazetenin internet adreslerinden arşivlerine ulaşılmış ve anahtar kelimeler ile tarama yapılarak 26 haber incelenmiştir.

Bulgular: Çalışmada dört gazetede epilepsiyle ilgili Türkiye kaynaklı 1144 habere ulaşılmıştır. Bu haberler genellikle epilepsi hastalığına yönelik bilgilendirme, epilepsi günü ve epilepsi farkındalığına yönelik yapılan etkinlikler ile ilgili haberleri kapsamaktadır. İncelenen haberlerin 32 tanesi epilepsi ve çocuk ile ilgilidir. Haberlerden altısı gazetelerde benzerlik gösterdiği için çıkarılmıştır. En son 26 haber değerlendirmeye alınmıştır. Tablo 1’de gazetelere göre epilepsi ve çocuk ile ilgili ulaşılan haberlerin dağılımları verilmiştir.

Haberlerin, %86.4’ünün manşetinde, %57’sinin de içeriğinde epilepsi ile ilgili hak ihlali görülmüştür. İncelenen haberlerin %61.2’sinde epilepsili çocuk ve ailesinin fotoğraflarının tanınır olduğu belirlenmiştir. Ayrıca incelenen haberlerde, haberi yapan kişi ve haber ajansının açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Buna rağmen haberlerin yalnızca %30.4’ünde yazarın adı yer almakta olup, %45.6’sında da haberi yapan ajansın ismi bulunmaktadır.

Sonuç: Sonuç olarak yapılan çalışmada, epilepsili çocuklara yönelik yapılan haberlerde, çocuk haklarına saygılı olma konusunda ihlallerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Epilepsili çocuklar ile ilgili ortaya çıkan bu durumun mutlaka yeniden değerlendirilmesi, gerekli

düzenlemelerin planlanarak uygulamaya geçilmesi gerekmektedir. Ayrıca epilepsili çocuklara yönelik duyarlılığın ve farkındalığın artması için toplumun her alanında çalışan disiplinler ile birlikte araştırmaların planlanması, yapılması ve sonuçlar doğrultusunda gerekli girişimlerin uygulanması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Epilepsi, söylem analizi, medya.

PRETERM VE TERM YENİDOĞANLARDA VENÖZ KAN ALMA İŞLEMİ SIRASINDA UYGULANAN NON-FARMAKOLOJİK YÖNTEMLERİNİN AĞRIYA ETKİSİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Arş. Görevlisi, Pınar DOĞAN

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
0000-0002-6943-5972

Dr. Öğretim Üyesi, Atiye KARAKUL

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
0000-0001-6580-9976

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada preterm ve term yenidoğanlarda venöz kan alma işlemi sırasında uygulanan non-farmakolojik yöntemlerinin ağrıya etkisi ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin nitelik ve niceliğinin incelenmesi, klinikte ve gelecekte yapılacak çalışmalara yol göstermesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Literatür taraması Temmuz 2020 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında herhangi bir yıl sınırlaması olmadan yapılmıştır. Tarama yapılırken “yenidoğan” ve “ağrı” anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Uygunluk kriterlerine uyan tezler incelemeye dahil edilmiştir. Ulaşılan tezler başlıklarına göre değerlendirilmiş, konu ile ilgili olmayan tezler çıkartılmıştır. Hemşirelik alanında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinden dokuz tez incelenmiştir.

Bulgular: Yapılan taramada 103 çalışmaya ulaşılmıştır. Ulaşılan 72 çalışma konu ile ilgili olmadığı için çalışmadan çıkarılmıştır. Geriye kalan 31 çalışmadan, 20’si topuk kanı alma işlemi sırasında uygulanan non-farmakolojik yöntemleri içermektedir. Bu nedenle çalışmadan çıkarılmıştır. Daha sonra 11 çalışma incelenmiş, iki çalışma tıp alanında yapılmış olduğu için çalışmaya dahil edilmemiştir. Seçim yapmak için belirlenen çalışmalar, dahil edilme kriterlerine göre incelenmesi sonucunda 9 makaleye ulaşılmıştır. Biri doktora tezi olmak üzere geriye kalan sekiz çalışma yüksek lisans tezi olarak yürütülmüştür. Tezlerin yayımlanma zamanı 2003-2020 yılları arasında değişmektedir. Çalışma türleri incelendiğinde, bir çalışma deneysel, sekiz çalışma ise randomize kontrollü çalışmadır. Değerlendirmeye alınan çalışmalarda birçok farklı yöntem karşılaştırılmıştır. En çok anne sesi ve sukroz solüsyonu verme yönteminin kullanıldığı görülmüştür.

Sonuç: Preterm ve term yenidoğanlarda venöz kan alma işlemi sırasında oral sukroz solüsyonu verme, emzirme, kanguru bakımı, müzik, ninni, beyaz gürültü ve anne sütü kokusunun ağrıyı azaltmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, venöz kan alma işlemi sırasında ağrının azaltılması için gerekli önlemlerin alınması, girişimlerin planlanması/uygulanması ve çevresel düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, non-farmakolojik yöntem, lisansüstü tezler, hemşirelik.

11 PRİMER SAFRA KESESİ KANSERLERİNİN RETROSPEKTİF ANALİZİ

Op. Dr. Haluk TÜMER

Adana Seyhan Devlet Hastanesi

<https://orcid.org/0000-0002-0383-3353>

Amaç: Spesifik belirtileri olmayan Safra kesesi kanserlerine ameliyat öncesi tanı koymak erken evrede bu hastalığı saptamak çok zordur. Bu tümörler kötü prognozlu tümörlerdir. Cerrahi tedavisinde çok yüz güldürücü değildir. Bu nedenle safra kesesi şikayeti olan risk grubu hastalarda ayırıcı tanıda her zaman aklımızda olmalıdır. Biz bu çalışmamızda 2010-2020 yılları arasında Adana Seyhan Devlet Hastanesinde opere edilen 11 Primer Safra Kesesi Kanseri retrospektif olarak değerlendirmeyi amaçladık.

Materyal Metod : 2010-2020 yılları arasında Adana Seyhan Devlet Hastanesinde opere edilen 11 Primer Safra Kesesi Kanseri olan hastaların ameliyat notları, takip formları ve klinik kayıtları incelendi. Hastaların yaş, cinsiyet, şikayetleri , kullanılan tanı yöntemleri, uygulanan cerrahi yaklaşımlar, komplikasyonlar, mortalite, sağ kalım süresi sonuçları incelendi.

Bulgular: 11 hastanın dosyaları incelendi. Preoperatif dönemde hiçbir hasta Primer Safra Kesesi Kanseri tanısı almamıştı. 9 (%81,8) hasta preoperatif dönemde Safra Kesesi Taşı ön tanısıyla 2 (%19,1) Safra Kesesi Polipi ön tanısıyla opere oldular. Yaş ortalaması 68 (53-79) idi. 10(%90,9) kadın 1 hasta 1(%9,1) erkekdi. En çok rastlanan şikayetler; karın ağrısı 9 hasta (%81,8), halsizlik 6 hasta(%54,4) sarılık 5 hasta (%43,6) ve kilo kaybı 5 hasta (%43,6) olarak saptandı. Preoperatif dönemde tüm olgulara abdominal ultrasonografi yapıldı. Ayrıca 3(%27,2) hastada Abdominal Tomografi yapıldı. Tüm hastalar operasyona alındı. Cerrahi yöntem olarak 4 (%36,3) hastaya Kolesistektomi 1 (%9) hastaya radikal kolesistektomi, 3(%27,2) hastaya kolesistektomi ve bilioenterik by-pass uygulandı. 3(%27,2) hastaya palyatif bir operasyon veya sadece biopsi yapıldı. Tüm hastaların patolojik incelenmesinde Adenokarsinom tesbit edildi. Hastanede kalma süreleri 7(4-42)gün olarak saptandı. Uzun yatan hastada safra fistülü meydana geldi. TPN ve uygun drenajla operasyona gerek kalmadan fistül debisi azalarak sonlandırıldı. Operasyon sırasında ve hastanede yattığı süre içerisinde mortalite olmadı. Ortalama sağ kalım süresi 11 ay (3-29 ay) olarak tesbit edildi.

Sonuç: Tıp alanında gelişme ve tetkik imkanlarının ilerlemesine rağmen Primer Safra Kesesi Kanserlerinin kendine özgü belirtileri olmaması, hastaların büyük kısmında tanı anında tümör rezektabilite sınırını aşmış bulunması nedeniyle cerrahi tedaviye rağmen kötü prognozlu komplike bir hastalıktır. Safra kesesi şikayetleri olan hastalarda ayırıcı tanı olarak Primer Safra Kesesi Kanseri mutlaka akılda tutulmamalıdır. Özellikle yeni gelişen radyolojik tetkikler tanıda kullanılması artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Safra kesesi, kanser, kolesistektomi, kötü prognoz

COVID-19 HASTALIĞININ TERAPÖTİK YÖNETİMİNDE ÇİNKONUN MOLEKÜLER ROLÜ

Hasan GENÇOĞLU

Fırat Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0002-7716-552X>

Füsun ERTEN

Munzur Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0003-1657-7253>

ÖZET

SARS-CoV-2'nin neden olduğu mevcut COVID-19 salgını, dünya çapındaki araştırmacıları etkili bir anti-viral tedavi aramaya sevk etmektedir. COVID-19, yaygın ve güçlü bulaşma gösteren, ölüm ve ekonomik kayıplara neden olan bir pandemik enfeksiyon olarak hızla ortaya çıkmıştır. COVID-19 tedavisi için ribavirin, remdesivir, lopinavir / ritonavir gibi bir dizi anti-viral ilaç, azitromisin ve doksisisiklin gibi antibiyotikler ve ivermektin gibi anti-paraziter ilaçlar önerilmiştir. Mevcut koronavirüs salgını sırasında, bu viral hastalığa karşı yeni ve ekonomik açıdan uygun olan tedavi seçenekleri acilen gerekmektedir. Bununla birlikte çinko (Zn), viral bir bulaşma sırasında doğuştan gelen ve uyarlanabilir bağışıklığı geliştirme yeteneğine sahiptir. Özellikle viral kaynaklı vasküler komplikasyonlarda çinkonun rolü şimdiye kadar çok az araştırılmıştır. COVID-19 için tanımlanan risk gruplarının çoğu, aynı zamanda çinko eksikliği ile ilişkili olan gruplardır. Çinkonun, antioksidan ve antiinflamatuvar aktivitesinin yanında, Zonula occludens-1 ve Claudin-1'in düzenlenmesinde oynadığı rolle solunum epitelinde bariyer fonksiyonlarını geliştirdiği ortaya çıkarılmıştır. Retrospektif bir çalışmada çinko sülfatın eklendiği 411 hasta içeren bir tedavi protokolünde COVID-19 hastalarının taburcu olma sıklığında artış, mortalitesinde azalma, hastaneye transfer sıklığında azalma şeklinde belirgin olarak etki göstermiştir. Zn'nin bir iyonofor olarak etkinliği sayesinde klorokin kullanılarak faydası artırılabilirken, enfekte olmuş hücrenin içindeki SARS-CoV-2 replikasyonunu durdurabileceği düşünülmektedir. Zn'nin, rinovirüslerde, HCV'de ve influenza virüsünde replikaz poliproteinlerin ve RNA'ya bağımlı RNA polimerazın (RdRp) proteolitik işleme süreçlerini değiştirerek viral replikasyonu inhibe edebileceği ve böylelikle SARS-CoV-2'nin de dahil olduğu nidovirüslerin RNA sentezleme aktivitesini azaltabileceği gösterilmiştir. Bu nedenle, Zn takviyesinin COVID-19'un profilaksisi ve tedavisi için potansiyel faydası olabileceği varsayılabilir.

Anahtar Kelimeler: Çinko, RNA, SARS-CoV-2

YENİ ANKSİYOLİTİKLER İÇİN MUHTEMEL BİR HEDEF OLARAK METABOTROPİK GLUTAMAT RESEPTÖRLERİ (mGluR)

Hasan GENÇOĞLU

Fırat Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0002-7716-552X>

Füsun ERTEN

Munzur Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0003-1657-7253>

ÖZET

Metabotropik glutamat reseptörleri veya mGluR'lar, dolaylı bir metabotropik süreç yoluyla aktif olan glutamat reseptörleri olup, G-proteine bağlı reseptörlerin veya GPCR'ların C grubu ailesinin üyeleridir. Tüm glutamat reseptörleri gibi, mGluR'lar da bir uyarıcı nörotransmitter olarak işlev gören bir amino asit olan glutamat ile bağlanır. Anksiyete bozuklukları, en yaygın ve engelleyici psikiyatrik hastalıklar arasındadır ve toplumsal olarak çok önemli klinik, sosyal ve ekonomik yük oluşturmaktadır. Mevcut farmakoterapiler ile kısa vadeli etkinlik oluşsa da, hastaların yaklaşık üçte birinde süreklilik gösteren bir remisyona ulaşamamaktadır. Bu nedenle yeni terapötik ajanları ve yeni eylem mekanizmalarını içeren bir yaklaşıma ihtiyaç duyulduğu aşikârdır. Kayda değer çalışmalar, yeni anksiyolitikler için potansiyel hedefler olarak metabotropik glutamat (mGlu) reseptörlerine odaklanmıştır. MGlu reseptörlerine etki eden ligandlar, prelinik çalışmalarda ümit verici sonuçlar verirken, klinik araştırmalarda etkinlikleri şüphelidir. Bununla birlikte Allosterik ve non-allosterik mGlu5 reseptör antagonistlerinin yanı sıra negatif allosterik modülatörler (NAM'ler), anksiyete bozukluklarının prelinik modellerinde güçlü anksiyolitik benzeri etkiler göstermiştir. MGlu7 reseptörlerinin seçici blokajı, anksiyete bozukluklarını tedavi etmek için tasarlanmış yeni terapötiklerin geliştirilmesi için uygun bir strateji olabilir. Çok sayıda prelinik veri, anksiyolitik ajanlar olarak mGlu5 reseptör NAM'lerinin ve grup II mGlu reseptör ortosterik agonistlerinin ve pozitif allosterik modülatörlerin (PAM'ler), etkinliğini göstermiştir. Farmakokinetik olarak iyileştirilmiş ve güvenli profile sahip potansiyel yeni bileşiklerin geliştirilmesi, artırılmış etkinlik ve daha iyi tolere edilebilirlik ile sonuçlanabilecektir. Bununla birlikte bu reseptörlerin etkinliğinde olumlu rol oynayabilecek çeşitli fitokimyasal yaklaşımların sunacağı kanıtlara da nutrigenomik yönünden ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anksiyolitik, mGluR, Nutrigenomik

NADİR BİR OLGU: TÜBÜLOİNERSTİSYEL NEFRİT VE ÜVEİT SENDROMU**Dr. Can Sevinç**

Atatürk Üniversitesi

Dr. Özge Timur

S.B.Ü Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Dr. Murat Furkan Vural

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi

ÖZET

Tübülointerstisyel nefrit ve üveit (TİNU) sendromu genellikle benign seyirli tübülointerstisyel nefrit (TİN) ve relapslar ile birlikte seyreden üveit kliniği ile karakterizedir. Bu sendrom ilk olarak Dobrin ve arkadaşları tarafından 1975'te tanımlanmıştır (1). Mandeville ve arkadaşları tarafından 2001'de yayınlanan kapsamlı bir derlemede, dünyada bildirilmiş 133 vaka tespit edilmiş ve bu sendrom için tanı kriterlerinin kullanılması önerilmiştir (2). Bir hastada interstisyel nefrit veya üveit oluşturabilen diğer sistemik hastalıkların yokluğunda TİN ve üveit görülmesi ile tanı konulduğundan bir dışlama tanısı olarak kabul edilmiştir. TİNU oldukça nadir görülen bir sendromdur ve tahmini prevalansı tüm yaş popülasyonları için 0.1-2% aralığında değişmekle birlikte pediatrik popülasyonda 2.3%'e kadar çıkmaktadır (3). Bununla birlikte yeterli güvenilir kaynak olmadığı için tam sıklığı net olarak bilinmemektedir. TİNU özellikle adolesan ve genç kadınlarda daha sık görülmektedir. Bu olgu sunumunda TİN kliniğinden 20 gün önce ortaya çıkan üveit atağı sonrasında TİNU tanısı konulan ve tanı sonrası tekrardan üveit atağı geçirdikten sonra steroid tedavisinden anlamlı yarar gören genç erkek hastayı irdeledik.

GİRNE**17-18 EKİM 2020**

**REMOVAL OF Co(II) AND Ni(II) IONS FROM AQUEOUS SOLUTION USING
CYANEX 272 IMPREGNATED AMBERLITE XAD-7 RESIN****Doç.Dr. Süleyman İNAN**

Ege University

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4185-0979>**Dr.Berkan ÇETİNKAYA**

Ege University

Selcan SENGÜL

Ege University

Bekir ÖZKAN

Ege University

ABSTRACT

Low-level radioactive waste from operating nuclear reactors includes small quantities of fission or activation products, including ^{60}Co and ^{63}Ni [1].

Among the building materials of a nuclear power plant, the elements most sensitive to neutron flux and neutron activation are iron, nickel and cobalt, which are found in stainless steel and other important alloys. Depending on the time, these materials are irradiated and depending on the neutron flux any of these nuclides can become an activation product that affects the dismantling processes of the reactor. When the reactors are decommissioned, the active metal parts will be decontaminated by cleaning and leaching with chemicals, and a significant portion of the radioactivity will be released as waste. ^{63}Ni , which has a long half-life of 100 years, will be the main source of radioactivity in the 20-year period after nuclear reactor shutdown [2]. For these reasons, cobalt and nickel, which are active corrosion products, should be removed from aqueous solutions.

Solvent impregnated resin (SIR) concept; It is defined as combining the ionic liquid extraction reagent into a porous polymer matrix by physical impregnation technique. In many studies, SIRs are effectively used in the selective separation of various metal ions from aqueous solutions [3].

In the present study, a novel solvent impregnated resin (SIR) was prepared and characterized for the removal of radioactive cobalt and nickel from nuclear reactor decontamination solutions. The adsorption behaviours of SIR towards cobalt and nickel ions were investigated. Solvent impregnated resin (SIR) resin was prepared by the impregnation of Cyanex 272 onto Amberlite XAD-7 in the presence of kerosene. The prepared SIR was characterized by means of FTIR, thermal analysis and surface area measurements. Adsorption behaviors of

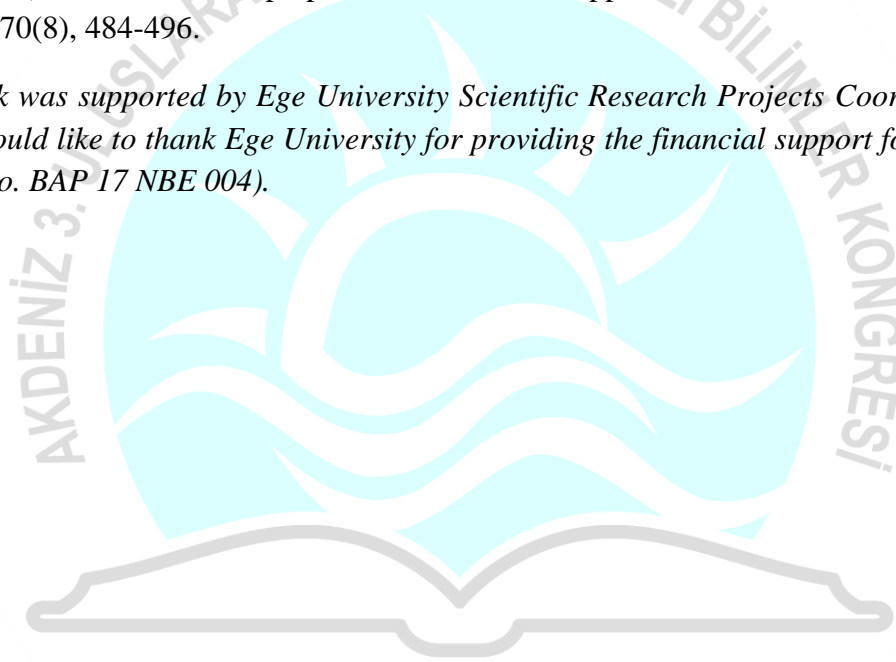
synthesized SIR towards Co(II) and Ni(II) ions were examined by batch method depending on parameters such as solution pH, contact time, initial metal concentration, temperature and adsorbent dosage. SIR was loaded into fixed bed columns and the effects of flow rate and bed height on cobalt and nickel adsorption were investigated.

Keywords: Cobalt, nickel, solvent impregnated resin, XAD-7, adsorption

References

- [1] Lin, C. C. (1996). *Radiochemistry in Nuclear Power Reactors*. Washington, D.C.: National Academy Press.
- [2] Koivula, R., Harjula, R., Lehto, J. (2003). ^{63}Ni and ^{57}Co uptake and selectivity of tin antimonates of different structure. *Separation Science and Technology*. 38(15), 3795-3808.
- [3] Kabay, N., Cortina, J. L., Trochimczuk, A. W., Streat, M. (2010). Solvent-impregnated resins (SIRs) - methods of preparation and their applications. *Reactive & Functional Polymers*, 70(8), 484-496.

**This work was supported by Ege University Scientific Research Projects Coordination. The authors would like to thank Ege University for providing the financial support for this project (Project No. BAP 17 NBE 004).*

GİRNE
17-18 EKİM 2020

SEPARATION OF EUROPIUM FROM AQUEOUS SOLUTION USING AMORPHOUS CERIUM PHOSPHATE

Doç. Dr. Süleyman İnan

Ege University

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4185-0979>

ABSTRACT

Rare earth elements (REEs) are a group of seventeen elements including yttrium and scandium. Among them, europium is a key element for electronic industry and it is also used in control rods [1]. The demand for europium supply has been increasing everyday. Recovery of europium and other REEs from alternative sources such as electrical waste and wastewater has become an important issue.

On the other hand, during the operation of nuclear power plants radioactive europium is produced in low level radioactive waste solutions together with ^{137}Cs . Because of its long half life, separation of europium from radioactive wastes prior to discharge is very significant [2].

In the present study, amorphous cerium phosphate was synthesized and characterized. Box-Behnken Design (BBD) was used to examine the effect of initial pH (2-6), contact time (60-180 min) and sorbent amount (0.05-0.15 g) on the sorption capacity of europium. Analysis of variance (ANOVA) revealed that the main effect of initial pH and sorbent amount have a significant impact on the sorption of Eu(III). Probability F-value ($F = 3 \times 10^{-3}$) and correlation coefficient ($R^2 = 0.97$) point out that the model is in well accordance with experimental data. The maximum sorption capacity of Eu(III) was found to be 42.14 mg g^{-1} at initial pH 6, contact time of 180 min and a sorbent amount of 0.05 g. Sorption isotherm data was well explained by Langmuir model and monolayer Eu(III) sorption capacity was obtained as 30.40 mg g^{-1} . Kinetic data were well described by Pseudo-second order model. Thermodynamic data suggested that the process is endothermic and spontaneous.

Keywords: Sorption, europium, cerium phosphate, Box-Behnken, separation

References

- [1] Furuhashi Y, Honda R, Noguchi M, Hara-Yamamura H, Kobayashi S et al. Optimum conditions of pH, temperature and preculture for biosorption of europium by microalgae *Acutodesmus acuminatus*. *Biochemical Engineering Journal* 2019; 143: 58-64.
- [2] Hassan HS, Madcour WE, Elmaghraby EK. Removal of radioactive cesium and europium from aqueous solutions using activated Al_2O_3 prepared by solution combustion. *Materials Chemistry and Physics* 2019; 234: 55-66.

SUDA ÇÖZÜNÜR ÖZELLİK GÖSTEREN BAKIR(II) FTALOSİYANİN BİLEŞİĞİNİN SENTEZİ VE KARAKTERİZASYONU

Dr. Semih Gördük

Yıldız Teknik Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0001-7956-8368>

ÖZET

Ftalosiyaninler (Pcs), delokalize 18 π elektron düzenine sahip makrosiklik bileşiklerdir ve doğal olarak bulunan porfirin bileşiklerinin sentetik türevleridirler. Pcs termal ve kimyasal olarak yüksek kararlılığa sahiptirler. Bu kararlılıkları ve geniş aromatik halka sistemleri ve yakın infrared bölgesinde çok yüksek molar absorpsiyon katsayıları sayesinde mükemmel elektronik, optik ve katalitik özelliklere sahiptirler. Pcs ilginç fiziksel ve kimyasal özellikleri sayesinde teknolojinin birçok alanında kullanılmaktadırlar. Kimyasal ve gaz sensörler, elektro katalizörler, elektrokromik görüntüleme araçları, CD ve DVD'lerde veri biriktirme araçları olarak, elektrokimya ve güneş pilleri gibi farklı alanlarda kullanılmaktadır. Özellikle son yıllarda, Pcs görünür ışığın kırmızı bölgesinde kuvvetli absorpsiyon yapabilmeleri ve yüksek singlet oksijen üretmeleri sayesinde fotodinamik tedavi için uygun ve umut vaat eden bileşikler olarak sıklıkla araştırılmaktadırlar. Pcs termal, kimyasal ve fiziksel olarak dayanıklı bileşiklerdir ve bu özelliklere sahip olmaları, fotofiziksel ve fotokimyasal açıdan kararlı makrosiklik halkalı yapı olmalarından kaynaklanmaktadır. Pc halkasının aksiyal, periferik ve periferik olmayan konumlarına çeşitli süstitüe grupların bağlanmasıyla ve merkezi metal atomunun değiştirilmesi ile fiziksel ve kimyasal özellikleri değiştirilebilir. Süstitüe olmamış Pc molekülü organik çözücülerde düşük çözünürlüğe sahiptir ancak halkaya uygun süstitüe grupların eklenmesi ile Pc bileşikleri birçok çözücüde çözünürlük kazanabilirler [1, 2].

Bu çalışmada, periferik olmayan konumlarda karboksilik asit süstitüe grupları içeren bakır(II) ftalosiyanin bileşiğinin sentezi ve karakterizasyonu yapılmıştır. Bileşiğin yapısı, elementel analiz, FT-IR, UV-Vis ve MALDI-TOF MS teknikleri ile karakterize edilmiştir ve sonuçlar hedef ürünün oluştuğunu doğrulamıştır. Karboksilik asit grupları bulundurması sayesinde, Cu(II)Pc bileşiği suda ve diğer organik çözücülerde çözünür hale getirilmiştir. Çözünürlük özelliği sayesinde, bu bileşik başta boya duyarlı güneş pilleri (DSCC) olmak üzere birçok alanda kullanılma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Ftalosiyanın, Bakır(II), Sentez, Karakterizasyon

Teşekkür: Bu çalışma Yıldız Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir. (Proje Kodu: FBA-2019-3612)

Kaynaklar:

1. Claessens, C. G., Hahn, U., & Torres, T. (2008), *the Chemical Record*, 8(2), 75-97.
2. Gorduk, S., & Altındal, A. (2020), *Journal of Molecular Structure*, 1204, 127636.

Mg(II) FTALOSİYANİN BİLEŞİĞİNİN SINGLET OKSİJEN ÜRETİM KAPASİTESİNİN ARAŞTIRILMASI

Dr. Semih Gördek

Yıldız Teknik Üniversitesi

semih_grdk@hotmail.com – <https://orcid.org/0000-0001-7956-8368>

ÖZET

Ftalosiyanimler; birçok kimyasal mekanizmada rol alan 1,3-pozisyonunda aza köprüleriyle birbirine bağlı dört izoindol ünitesinden oluşan 18 π -elektron sistemine sahip aromatik makrosiklik halkalı, en az üç hetero atom içeren ve dokuz veya daha fazla üyeli yapılarıdır. Ftalosiyanimler gösterdikleri eşsiz optik, elektronik, katalitik ve yapısal özellikleriyle ilgi çekici bileşikler olmuşlardır [1]. Ftalosiyanimlerin en genel kullanım alanı boya ve pigment madde olarak kullanılmalarıdır. Örneğin, sahip oldukları fiziksel ve kimyasal özellikleri nedeniyle fotokopi cihazlarında fotoiletken, kimyasal sensör, elektrokataliz, elektrokimya, boya duyarlı güneş pili (DSCC), elektrokromizm ajanı ve fotodinamik tedavide (PDT) kullanım alanı bulmuşlardır. Ftalosiyanimler yaklaşık 650-750 nm aralığında gösterdikleri yüksek absorpsiyon özellikleri sayesinde sergiledikleri singlet oksijen üretimi ile fotodinamik tedavi için umut verici fotoalgılayıcılarıdır. Ftalosiyanim üzerine yapılan çalışmaların en önemli amaçlarından biri, çeşitli uygulamalarda kullanılmak üzere, birçok çözücü içerisindeki çözünürlüklerini arttırmaktır. Ftalosiyanimlerde agregasyon arttıkça çözünürlük azalır. Bu durum ise, ftalosiyanim halkasına bağlanan süstitüentler ile ilişkilidir. Ftalosiyanimlerin periferik olmayan, periferik ve aksiyel pozisyonlarına bağlı süstitüentler sayesinde agregasyon azalır, dolayısıyla çözücülerdeki çözünürlük artar. Bu nedenle, son yıllarda farklı süstitüent grupları içeren birçok ftalosiyanim bileşiği literatüre kazandırılmıştır [2, 3].

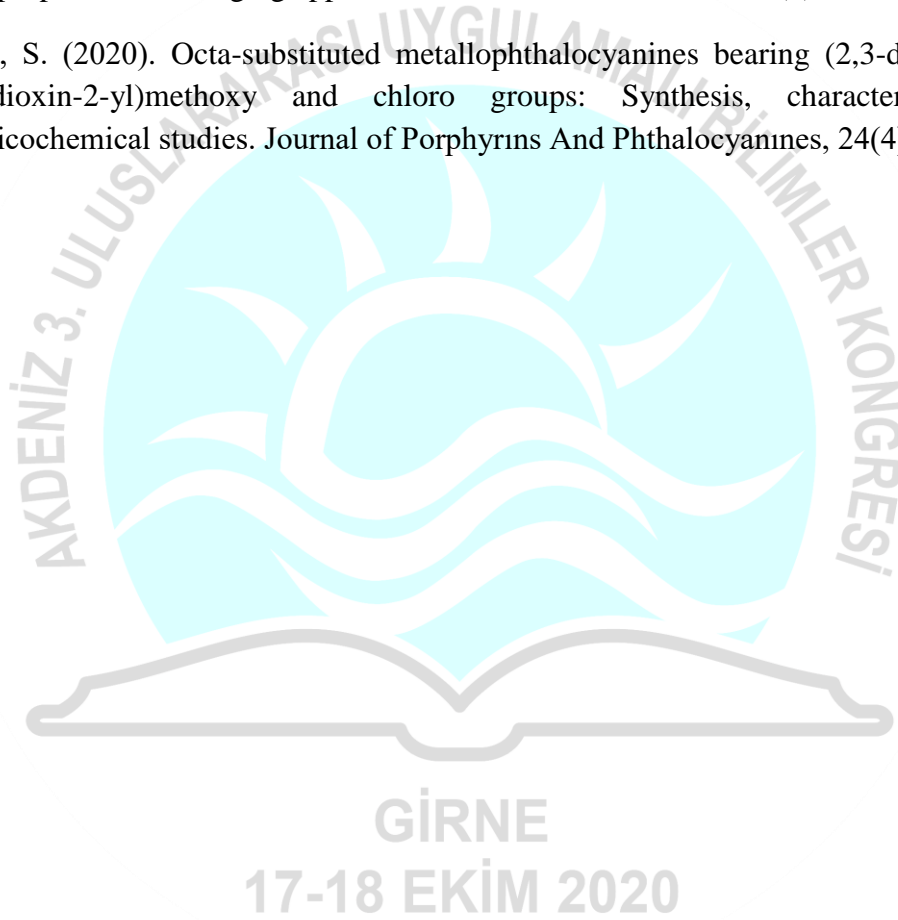
Bu çalışmada, fotodinamik tedavi (PDT) uygulamalarında fotoduyarlaştırıcı olarak kullanılacak, periferik okta konumlarda benzodioxan türeviden içeren Mg(II) ftalosiyanim bileşiği sentezlenmiş ve bileşiğin yapısı FT-IR, UV-Vis, ^1H NMR ve kütle spektroskopisi teknikleri kullanılarak aydınlatılmıştır. Elde edilen bileşik DMSO, DMF ve THF gibi organik çözücülerde oldukça iyi çözünürlük göstermektedir. Bu bileşiğin fotodinamik tedavide fotoduyarlaştırıcı olarak iyi bir aday olup olmayacağını göstermek için, bileşiğin agregasyon, floresans, singlet oksijen üretimi ve fotobozunma özellikle çalışıldı. Elde edilen sonuçlar,

Mg(II) ftalosiyanin bileşiği üretmiş olduğu singlet oksijen üretim yeteneği ve sergilemiş olduğu fotofiziksel ve fotokimyasal özellikleri sayesinde fotodinamik tedavi uygulamalarında potansiyel bir fotoduyarlaştırıcı aday olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ftalosiyanin, Singlet oksijen, Fotodinamik tedavi

Kaynaklar:

1. Jiang, J. (Ed.). (2010). Functional phthalocyanine molecular materials (Vol. 135). Springer.
2. Claessens, C. G., Hahn, U., & Torres, T. (2008). Phthalocyanines: From outstanding electronic properties to emerging applications. *The Chemical Record*, 8(2), 75-97.
3. Gördük, S. (2020). Octa-substituted metallophthalocyanines bearing (2,3-dihydrobenzo-1,4-benzodioxin-2-yl)methoxy and chloro groups: Synthesis, characterization and photophysicochemical studies. *Journal of Porphyrins And Phthalocyanines*, 24(4), 548-562.

PROPORTIONAL FILLING VALVE WITH STEPPER MOTOR

Kutay ikođlu

Ektam Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.

0000-0003-2035-209X

Gökhan Sağlam

Ektam Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.

0000-0003-1854-499X

Kubilay Kaan Bolgün

Ektam Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.

0000-0002-1022-0133

ABSTRACT

Everyday millions of bottles of beverages are consumed. In production process, most of beverages are filled by using high capacity filling machine. In these machines, precision of amount of filling is one of important issues to prevent unnecessary use of product and to satisfy consumer. Therefore, bottles (pet, glass or can) must be filled in very sensitive tolerances, neither much nor less. Also, filling time must be as little as possible to get maximum hourly working capacity. Many filling methods are followed to reach these goals, since filling process started mechanization. Controlling filling proportionally is the most common method. On the other hand, different machine producers follow different ways to make filling sensitive as possible as. Usage of stepper motor is one of these ways. In this method, stepper motor is integrated to linear piston. Thus, linear motion is observed, when stepper motor starts to turn. Then, linear piston is integrated to opening/closing mill and while stepper motor actuates, these flow control mill is moved in a vertical path. For each filling valve, position of control mill is defined at closing and completely opening points. Sensitivity is obtained by moving control mill at the mentioned path. To control mill delicately, stepper motor has to be controlled in the same way. With this method, filling that takes seconds, could be divided to several local regions and these regions could be controlled separately. This application makes flow – time graph smoother. Smooth flow profile keeps flow laminar as possible as and this case prevents foaming and overflows. In this study, outlines of proportional filling valve with stepper motor will be explained mechanically and electrically. Also, achieved test results that are for different volume of bottles, will be shared for the most sensitive and fastest filling.

Keywords: Proportional Filling, Smooth Flow Profile, Sensitive and Fast Filling, Stepper Motor Control

KOÇ TESTİSLERİNİN ÜÇ BOYUTLU MODELLENMESİ

Alper KOÇYİĞİT

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

0000-0001-9639-5497

ÖZET

Veteriner hekimliği eğitiminde öğrencilerin klinik becerilerinin geliştirilmesi eğitim materyallerinin çeşitliliği ile doğru orantılıdır. Bu materyallere canlı hayvanlar, kadavralar ve maketler örnek verilebilir. Ancak eğitim araçlarının çeşitlendirilmesi ekonomik ve etik açıdan bazı dezavantajlar içermektedir. Dolayısıyla canlı hayvanlar veya bunlardan elde edilen kadavralara alternatif oluşturabilecek araçların eğitime kazandırılması, bir süredir üzerinde çalışılan bir konudur. Bu alternatiflerden biri de üç boyutlu modellerdir. Üç boyutlu modeller referans organ ya da dokunun digital ortamda öğrenciler tarafından incelenmesini mümkün kılmaktadır. Bu sayede öğrencilerin duyuşal hassasiyeti ve kontaminasyon riski gibi unsurlar bertaraf edilmektedir. Çalışmamızda veteriner hekimliği eğitiminde kullanılmak üzere testis modellerinin üç boyutlu olarak oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaçla mezbaha materyali olarak 6 çift koç testisi kullanılmıştır. Testislerin modellenmesi; organların hazırlanması, optik tarama yöntemi ile verilerin toplanması (Structure sensor, Occipital Inc) verilerin yardımcı programlar (3D builder, Microsoft Corporation) ile işlenmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Testislerin morfometrik ölçümleri laboratuvar ortamında kumpas yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Modellerin ölçümleri ise dijital ortamda yardımcı program kullanılarak tamamlanmıştır. Elde edilen modeller ile referans organların morfometrik özellikleri karşılaştırılmıştır. Buna göre testis uzunluklarında ve kalınlıklarında sırasıyla ortalama $1,87 \pm 0,7$ mm ve $1,33 \pm 1,1$ mm sapma tespit edilmiştir. Morfometrik ölçülerin yanı sıra modeller referans organlarla görsel olarak karşılaştırılmış ve üzerindeki önemli yapıların, kabul edilebilir hassasiyette, oluşturulabildiği gözlenmiştir. Sonuç olarak veteriner hekimliğinde, özellikle klinik bilimler eğitiminde kullanılacak özgün bir eğitim materyali elde edilmiştir. Canlı hayvanlar referans alınarak oluşturulan modeller, içerisinde bulunduğumuz pandemi sürecinde önemi artan uzaktan eğitime, ciddi katkı sağlayabilecektir. Organların 360° görüntülenmesinin fotoğraf kullanımına göre öğrenciye daha faydalı olacağı kuşkusuzdur. Ayrıca testislerin üç boyutlu modellerinin elde edilmesi uygun materyaller ve yenilikçi teknolojiler kullanarak biyomodel üretiminin de önünü açacaktır.

Anahtar Kelimeler: Veteriner hekimliği eğitimi, üç boyutlu modelleme, koç testisi

THREE-DIMENSIONAL MODELING OF RAM TESTES**Abstract**

Improving the clinical skills of students in veterinary medicine education is directly proportional to the variety of educational materials. Examples of these materials are live animals, cadavers and models. However, diversification of educational tools has some economic and ethical disadvantages. Therefore, it is an issue that has been studied for a while to introduce the tools that can serve as an alternative to live animals or cadavers obtained

from them. One of these alternatives is three-dimensional models. Three-dimensional models make it possible to examine the reference organ or tissue by students in a digital environment. In this way, factors such as the sensory sensitivity of the students and the risk of contamination are eliminated. In our study, it was aimed to create testicular models in three dimensions to be used in veterinary medicine education. For this purpose, 6 pairs of ram's testicles were used as slaughterhouse material. Modeling of the testicles; The preparation of organs was carried out by collecting data by optical scanning method (Structure sensor, Occipital Inc) and processing the data with utilities (3D builder, Microsoft Corporation). Morphometric measurements of testicles were carried out in the laboratory with the help of calipers. The measurements of the models were completed in digital environment using the utility program. Morphometric properties of the obtained models and reference organs were compared. Accordingly, an average deviation of 1.87 ± 0.7 mm and 1.33 ± 1.1 mm was found in testicular length and thickness, respectively. In addition to the morphometric measurements, the models were compared visually with the reference organs and it was observed that the important structures on them could be created with acceptable precision. As a result, a unique educational material that can be used in veterinary medicine, especially in clinical science education, has been obtained. Models created with the reference of live animals will be able to contribute significantly to distance education, whose importance has increased during the pandemic process we are in. There is no doubt that 360 ° viewing of organs will be more beneficial for students than using photographs. In addition, obtaining three-dimensional models of testicles will pave the way for biomodel production by using appropriate materials and innovative technologies.

Key words: Veterinary medicine education, three-dimensional modeling, ram testes

GİRNE
17-18 EKİM 2020

EJEKTÖRLÜ BİR SOĞUTMA SİSTEMİNİN İKİ FARKLI SOĞUTUCU AKIŞKAN İÇİN TERMODİNAMİK ANALİZİ

Arş. Gör. Muhammed Emin Tolu

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

0000-0002-6938-5709

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Nur Özen

Necmettin Erbakan Üniversitesi

0000-0002-8622-4990

Prof. Dr. Uğur Köklü

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

0000-0002-9205-9768

ÖZET

Günümüz dünyasında, insan nüfusu her geçen gün hızla artmakta, buna paralel olarak kaynaklar azalmakta ve sürdürülebilirlik günden güne daha da zorlaşmaktadır. Bu sebeple, mevcut hayat standartlarının korunması ve insanoğlunun sahip olduğu konfor şartlarının devamlılığı gün geçtikçe daha da maliyetli bir hal almaktadır. Dünya genelinde maliyeti en yüksek ihtiyaçlardan birisi de enerji ihtiyacıdır. Buna paralel olarak artan bilimsel araştırmalar her gün yeni teknik ve çözümler sunmaya çalışmaktadır. Enerji sarfiyatının büyük bir bölümünün sebebi olan soğutma teknolojileri alanında da enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik ciddi çalışmalar yapılmaktadır. Konvansiyonel soğutma sistemleri yerine geçebileceği düşünülen ejektörlü soğutma sistemleri de araştırmacıların dikkatini çeken ve üzerine çok çeşitli araştırmaların yapıldığı bir alandır. Bu çalışmada iki farklı soğutucu akışkan için bir ejektörlü soğutma sisteminin enerji analizi yapılmıştır. Soğutma sisteminde kullanılan ejektörün tasarımı, sabit alan modeli kullanılarak oluşturulmuştur. Ejektörün kompresör yerine kullanılmasının düşünüldüğü mevcut sistemde termodinamik özellikleri birbirinden farklı R123 ve R134 soğutucu akışkanları ile çalışılmış, evaporatör, ısı kaynağı ve kondenser sıcaklıklarında meydana gelen değişimlerin sistemin soğutma performans katsayısına, soğutma kapasitesine ve akış oranına etkisine bakılmıştır. Sistemin teorik analizi MATLAB® programı ile entegre şekilde çalışan SIMULINK® modelleme programı kullanılarak yapılmıştır. Hazırlanan programın doğrulanması, elde edilen sonuçların, daha önce yapılmış

olan deneysel bir çalışmanın sonuçları ile karşılaştırılması ile sağlanmıştır ve birbirine alternatif olabilecek akışkanların termodinamik özelliklerine ait tüm veriler bu programa işlenmiştir. Programın bu verileri kullanarak, farklı durum ve çalışma şartlarına göre istenen değerleri simüle etmesi sağlanmıştır. Elde edilen simülasyon çıktıları sayesinde, alternatif soğutucu akışkanların farklı çalışma şartlarında sistemin performans katsayısı (coefficient of performance-COP) üzerine etkileri incelenmiş, elde edilen bulgular, tablo ve grafikler şeklinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: soğutma sistemi, ejektör, soğutucu akışkan, performans katsayısı, termodinamik analiz, SIMULINK

TÜRKİYE'DE *Coccinella septempunctata* (L.) (COLEOPTERA: COCCINELLIDAE)'NİN LARVA PARAZİTOİTİNİN TESPİTİ**Doç. Dr. Gülcan TARLA**

Uşak Üniversitesi

ORCID:0000-0003-4025-3806

Prof. Dr. Şener TARLA

Uşak Üniversitesi

ORCID: 0000-0002-8115-8939

ÖZET

Yaprak bitleri olarak bilinen Aphididae familyasına ait bireyler, gerek tarla tarımı gerekse bahçe tarımı yapılan alanlarda zararlı olarak çok önemli sorunlar oluşturmaktadır. Bu familyaya ait zararlıların çok sayıda doğal düşmanları bulunmaktadır. Bunlar arasında Yedi noktalı gelin böceği, *Coccinella septempunctata* (L.) (Coleoptera: Coccinellidae) ilk sırada yer almaktadır. Bu tür gerek kültür alanlarında gerekse doğal alanlarda yaprak bitlerinin popülasyonlarını sınırlamada en yaygın ve en etkili avcı olarak kabul edilmektedir. Dünyada bu avcı, Entegre Zararlı Yönetimi (IPM) kapsamındaki biyolojik mücadele programlarında farklı yaprak bitleri türlerine karşı kullanılmaktadır. Doğal koşullarda bu avcının popülasyonuna olumsuz yönde etki eden çok sayıda etmen bulunmaktadır. Bu konularda günümüze kadar çok sayıda çalışmalar yapılmıştır ve yapılmaya devam etmektedir. Coccinellidlerin doğal düşmanları olan entomopatojen nematodların tespiti üzerine Uşak ilinde yürütülmekte olan çalışma esnasında *C. septempunctata*'nın larvalarından bazılarının hareketsiz olup pupa dönemine geçmediği tespit edilmiştir. Bunlar bitkiler üzerinden dikkatlice cam tüplere alınarak laboratuvara getirilmiştir. Burada muhafaza edilen larvalardan parazitoitlerin çıkışı gerçekleşmiştir. Bunlar öldürme şişelerinde öldürülerek teşhise hazırlanmıştır. Örneklerin ikinci yazar tarafından incelemesi sonucu *Homalotylus eytelweinii* (Ratzeburg) (Hymenoptera: Encyrtidae) olarak tanımlanmıştır. *Coccinella septempunctata* larvalarından elde edilen bu türün Türkiye'de ilk kayıt olduğu anlaşılmıştır. Etiketlenerek hazırlanmış olan parazitoit örneklerinden ve daha önce yapılmış olan çalışmalardan faydalanılarak bu parazitoitin önemli olan karakterleri verilerek tanıtımı yapılmıştır. Türkiye'de daha önce *Homalotylus* cinsine ait olan dört tür farklı araştırmacılar tarafından

kaydedilmiştir. Bu türler hakkında da ayrıca bilgiler verilmiştir. Bu çalışma ile Türkiye faunasına *Homalotylus* cinsine ait olan yeni bir tür eklenmiştir. Gelecekte yapılacak olan çalışmalar ile bu parazitoitin doğal koşullarda *C. septempunctata* popülasyonuna olan etkisinin belirlenmesi uygun olacaktır.

Key words: *Coccinella*, *Homalotylus*, parasitoid, Türkiye

DETERMINATION OF LARVAL PARASITOID OF *Coccinella septempunctata* (L.) (COLEOPTERA: COCCINELLIDAE) IN TURKEY

ABSTRACT

Individuals belonging to the Aphididae family known as aphids, create very important problems as pests in both field agriculture and horticultural areas. There are many natural enemies of pests belonging to this family. Among them, the seven-point ladybird beetle, *Coccinella septempunctata* (L.) (Coleoptera: Coccinellidae) is in the first place. This species is considered to be the most common and most effective predator in limiting aphid populations in both cultural and natural areas. Within the scope of Integrated Pest Management (IPM) in the world, this predator is used against different aphids in biological control programs. There are many factors that adversely affect the population of this predator in natural conditions. Numerous studies on these have been done and continue to be done until today. During the study carried out in Uşak on the detection of entomopathogenic nematodes, which are natural enemies of coccinellids, it was determined that some of the larvae of *C. septempunctata* were immobile and did not pass into the pupal stage. These were carefully taken into glass tubes over the plants and brought to the laboratory. Parasitoids emerged from the larvae that were kept in here. They were killed in killing bottles and prepared for diagnosis. The samples were identified as *Homalotylus eytelweinii* (Ratzeburg) (Hymenoptera: Encyrtidae) after the second author's review. It is understood that this species obtained from *C. septempunctata* larvae is the first record in Turkey. Using the parasitoid samples prepared by labeling and the previous studies, this parasitoid was introduced by giving the important characters. Five species belonging to the genus *Homalotylus*, previously recorded by different researchers in Turkey. Information on these species is also given. Results of this study added a new species belonging to the genus *Homalotylus* fauna of

Turkey. With future studies, it will be appropriate to determine the effect of this parasitoid on the *C. septempunctata* population under natural conditions.

Key words: *Coccinella*, *Homalotylus*, parasitoid, Turkey

ANTALYA İLİNDE SERA ALANLARINDA YETİŞTİRİLEN AŞILI VE AŞISIZ DOMATESLERDE KÖK-UR NEMATODLARI (*Meloidogyne* spp.) TÜRLERİNİN VE URLANMA DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ

Zir. Müh. Kübra Dudu DEMİR

Uşak Üniversitesi

Doç.Dr. Gülcan TARLA

Uşak Üniversitesi

ORCID:0000-0003-4025-3806

ÖZET

Dünyada domates, *Solanum lycopersicum* L. (Solanales: *Solanaceae*) yetiştiriciliğinde önemli bir sorun olan Kök-ur nematodlarının, *Meloidogyne* spp. (Nematoda: Meloidogynidae) mücadelesi oldukça zor ve masraflıdır. Bu nedenle çiftçiler aşılı fide kullanımına yönelmişlerdir. Bu çalışmada Antalya ilinde kök-ur nematoduyla bulaşık seralarda aşısız veya farklı anaçlarla aşılı fide kullanımının gerek zararının ve gerekse bitkilerin kök gelişimi üzerinde etkileri incelenmiştir.

Araştırmada seracılığın yoğun olduğu bölgelerde söküm zamanında serayı temsil edecek sayıda toprak ve kök örnekleri alınmıştır. Örneklerin analizinde Uşak Üniversitesi UBATAM laboratuvarları kullanılmıştır. Dişi nematodların elde edilmesinde “Blender-Elek-Santrifüj Metodu” kullanılmıştır. Daimi preparatlar “Perineal Örneklerin Preparasyon Yöntemine” göre hazırlanmıştır. Kök örneklerindeki urlanmanın şiddeti Zeck (1971) tarafından geliştirilmiş olan Kök-ur skalasından yararlanılmıştır.

Aşılı domateslerden 2019 yılında alınan 58 adet toprak örneğinin 10’unun (%17,24), aşısız domateslerden alınan 67 adet toprak örneğinin 42’sinin (%62,68) ve toplamda ise 125 adet örneğin 52’sinin (%41,60) nematodla bulaşık olduğu belirlenmiştir. Aşılı domateslerden 2020 yılında ise alınan 48 adet toprak örneğinin 8’inin (%16,66), aşısız domateslerden alınan 62 adet toprak örneğinin 40’ünün (%64,51) ve toplamda ise alınan 110 adet örneğin 48’inin (%43,63) nematodla bulaşık olduğu saptanmıştır. Yapılan çalışmaların sonucunda domates köklerinde *Meloidogyne incognita* (Kafoid and White) ve *Meloidogyne javanica* (Treub) türleri tespit edilmiştir.

Araştırmada iki yılda nematodla bulaşık olduğu tespit edilen toplam 18 (10+8) adet aşılı domates bitkisinden alınan kök örneklerindeki kök-ur skala değeri ortalaması $2,05 \pm 0,99$ iken, toplamda 82 (42+40) adet aşısız domates bitkisinden alınan kök örneklerindeki kök ur skala değeri ortalaması $4,18 \pm 1,61$ olarak kaydedilmiştir.

Bu çalışma sonucunda Antalya ilindeki seralarda aşılı domateslerde aşısız olanlara göre nematodla bulaşıklık oranının ve bitki köklerinde oluşan urlanma düzeyinin önemli oranda daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antalya, fide, *Meloidogyne*, nematod

DETERMINATION OF ROOT-KNOT NEMATODES (*Meloidogyne* spp.) SPECIES AND RATIO OF GALLING ON ROOTS OF GRAFTED AND UNGRAFTED TOMATO PLANTS GROWED IN GREENHOUSE IN ANTALYA PROVINCE

ABSTRACT

The management of root-knot nematodes, *Meloidogyne* spp. (Nematoda: Meloidogynidae), which is an important problem in tomato, *Solanum lycopersicum* L. (Solanales: *Solanaceae*) cultivation in the world, is quite difficult and costly. For this reason, farmers have turned to the use of grafted seedlings. In this study, the effects of using seedlings grafted with different rootstocks or not grafted in greenhouses infected with root-knot nematodes on both the pest and the root development of plants were investigated.

At the end of the harvest, soil and root samples were taken to represent the greenhouse in the areas where greenhouse cultivation is intense in the research. Uşak University UBATAM laboratories were used in the analysis of the samples. "Blender-Sieving-Centrifuge Method" has been used to obtain female nematodes. Permanent preparates were prepared according to the "Preparation Method of Perineal Samples". The severity of galling in root samples was determined according to the Root-knot Scale developed by Zeck (1971).

In 2019, 10 (17.24%) of 58 soil samples taken from grafted tomato plants, 42 (62.68%) of 67 soil samples taken from ungrafted tomato plants, and 52 (41.60%) of 125 samples in total were found to be infected with nematodes. In 2020, 8 (16.66%) of 48 soil samples taken from grafted tomato plants, 40 (64.51%) of 62 soil samples taken from ungrafted tomato plants and 48 (43%) of 110 samples in total (63) were detected to be infected with nematodes. As a result

of the studies, *Meloidogyne incognita* (Kafoid and White) and *Meloidogyne javanica* (Treub) species were determined in tomato roots.

In the study, while the average root-knot scale value in root samples taken from 18 (10+8) grafted tomato plants that were found to be contaminated with nematodes was 2.05 ± 0.99 , the average root-knot scale value in the root samples taken from 82 (42+40) ungrafted tomato plants that were contaminated was recorded as 4.18 ± 1.61 in two years.

As a result of this study, it was determined that the rate of contamination with nematodes and the ratio of galling on plant roots were significantly lower in grafted tomato plants in greenhouses in Antalya compared to ungrafted ones.

Keywords: Antalya, seedling, *Meloidogyne*, nematode

**FARKLI OLGUNLAŞMA DÖNEMLERİNDE HASAT EDİLEN DALLI DARI
(*PANICUM VIRGATUM*) ÇEŞİTLERİNİN BİYOKÜTLE VE YEM KALİTESİNİN
BELİRLENMESİ**

Prof. Dr. Şeyda ZORER ÇELEBİ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

0000-0003-1278-1994

Doç. Dr. Zehra EKİN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

0000-0001-9727-2317

ÖZET

Dallı darı, marjinal topraklarda yetişebilen ve birim alandan yüksek miktarda ürün alınabilen, hayvan beslemede yem kaynağı olarak kullanıldığı gibi enerji bitkileri arasında da önemli yere sahip çok yıllık bir bitkidir. Bu çalışma bazı dallı darı çeşitlerinin verim ve kalitesi üzerine farklı hasat dönemlerinin etkilerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Araştırma, 2013-2016 yılları arasında, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ziraat Fakültesinin araştırma ve uygulama arazisinde yürütülmüştür. Deneme Tesadüf Bloklarında Bölünmüş Parseller Deneme Deseni'ne göre üç tekrarlamalı olarak kurulmuştur. Denemede 4 dallı darı çeşidi (Sunburst, Trailblazer, Blackwell ve Cave-in-Rock) ve 4 farklı hasat dönemi (1= Sapa kalkma dönemi, 2= Çiçeklenme dönemi, 3= Fizyolojik olgunluk dönemi ve 4= Kıştan çıkış dönemi) ele alınmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre yaş biyokütle verimi 800-4877 kg/da, protein oranı %1.06-8.67, kuru madde oranı % 36-92, NDF içeriği %63-88, ADF içeriği %34.-55, ham kül oranı %5.96-10.09, selüloz oranı %27-46 aralığında olarak belirlenmiş. Bitki besin elementlerinden N, P, K, Ca ve Mg içerikleri hasat dönemleri geciktikçe azalmıştır. Çalışma bulgularına göre uygulanan hasat dönemlerinden sapa kalkma ve çiçeklenme dönemlerinde yaş biyokütle verimi ve ham protein içeriğinin yüksek olduğu, selüloz oranının ise düşük olduğu tespit edilmiştir. Erken hasat dönemlerde yüksek biyokütle verimi ile Trailblazer çeşidi, yüksek protein verimi ile Sunburst çeşidi öne çıkmıştır. Fizyolojik olgunluk ve kıştan çıkış dönemlerinde ise kuru madde ve NDF değerlerinin yüksek, ham kül oranının düşük olduğu tespit edilmiştir. Geç hasatlarda en yüksek kuru madde Sunburst, en yüksek NDF Trailblazer ve Sunburst çeşitlerinde belirlenmiştir. Bu sonuçlar ışığında Van koşullarında 1. ve 2. hasat

dönemlerinin yem amaçlı, 3. ve 4. hasat dönemlerinin enerji amaçlı yetiştiricilik için uygun biçim dönemleri olduğu ve kullanılan çeşitlerin bölge koşullarında yetiştirilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: dallı darı, hasat dönemi, kuru madde, enerji, yem

¹ Çalışma Van YYÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığınca 2012-ZF-B022 nolu proje olarak desteklendi.

**FARKLI TOPRAK İŞLEME YÖNTEMLERİNİN TOPRAĞIN HACİM AĞIRLIĞI,
PENETRASYON DİRENCİ VE POROZİTESİ ÜZERİNE ETKİSİ****Ziraat Mühendisi Resul MUT**

Selçuk Üniversitesi

0000-0002-2206-6110

Prof. Dr. Cevdet ŞEKER

Selçuk Üniversitesi

0000-0002-8760-6990

Öğr. Gör. Dr. Hamza NEĞİŞ

Selçuk Üniversitesi

0000-0002-1880-9188

ÖZET

Farklı amaçlarla yapılan toprak işlemlerde, kullanılan ekipmana göre toprak özellikleri etkilenmekte ve çoğunlukla bu etki olumsuz yönde olmaktadır. Ayrıca toprak işlemede ilave ekipmana ihtiyaç duyulması ve artan enerji maliyetleri tarımsal üretimde birim maliyetin artmasına neden olmaktadır. Bu nedenle yapılan çalışmada hem maliyetin düşürülmesi hem de ekipman ihtiyacının azaltılması için azaltılmış toprak işleme yöntemleri ile doğrudan ekim yönteminin ve geleneksel toprak işleme yönteminin toprağın fiziksel özelliklerinde meydana getirdikleri değişimlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada geleneksel toprak işleme (GTİ), azaltılmış toprak işleme (ATİ) ve doğrudan ekim (DE) yöntemleri kullanılmıştır. Parseller GTİ yönteminde pulluk ile işlenirken, ATİ yönteminde ayrı ayrı dipkazan ve çizel ile işlemenin yanında, dipkazan + çizel ile de işlenmiştir. DE yönteminde ise sıfır toprak işleme yapılarak ekim yapılmıştır. Toprak işleme sonrasında ekim zamanına kadar boş bırakılan araziden ekim öncesi mayıs ayı içerisinde 0-20 ve 20-40 cm derinlikten bozulmamış toprak örnekleri alınmış ve aynı zamanda 0-80 cm derinlikten penetrasyon direnci ölçümleri yapılmıştır.

Alınan örneklerin hacim ağırlığı 0-20 cm derinlikte $1,16 \text{ g cm}^{-3}$ ile en yüksek DE yönteminde çıkarken, 20-40 cm derinlikte $1,23 \text{ g cm}^{-3}$ ile GTİ yönteminde bulunmuştur. Penetrasyon direnç ölçümleri incelendiğinde 0-20 ve 20-40 cm derinlikte en düşük değerler sırasıyla 0,55 MPa ve 1,29 MPa ile ATİ (dipkazan + çizel) yönteminde ölçülürken 40-60 ve 60-80 cm derinlikte ki penetrasyon direnci değerleri ise en düşük DE yönteminde sırasıyla 1,87 MPa ve

2,02 MPa olarak ölçülmüştür. Sonuç olarak, azaltılmış toprak işleme yönteminin kullanılması ile üst katmanda toprak sıkışmasının daha düşük olduğu ölçülmekle birlikte, doğrudan ekim uygulamasının tarla trafiğindeki azalmaya bağlı olarak alt katman sıkışmasını azalttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Toprak işleme, hacim ağırlığı, penetrasyon direnci, doğrudan ekim.

Funding

This work was supported by Selcuk University (S.U.) BAP Office (Coordinating Office of Scientific Research Projects, Project No: 20201030).

